

Komisie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovania komisií Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

PRACOVNÝ NÁVRH

Záverečná správa

**z hodnotenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020 za rok 2020**

Materiál bude prerokovaný v nasledovných komisiách:

Finančná komisia
Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu

Zodpovedné:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riaditeľka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Barbora Lukáčová
riaditeľka Odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Mgr. Martin Hakeľ, BA
vedúci Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Ing. Alžbeta Kollárová
referentka Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Bratislava
máj 2021

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. /2021 zo dňa 11. 06. 2021

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

b e r i e n a v e d o m i e

Záverečnú správu z hodnotenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020 za rok 2020

Dôvodová správa

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“) za účelom podpory regionálneho rozvoja podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v aktuálnom znení spracoval strednodobý strategický dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja BSK na roky 2014 – 2020 (ďalej len „PHRSR BSK 2014 – 2020“), ktorý bol schválený Uznesením č. 46/2013 Zastupiteľstvom BSK dňa 21. 06. 2013.

V súlade s Uznesením č. 46/2013 Odbor stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov spracoval **Správu z hodnotenia PHRSR BSK 2014 – 2020 za rok 2020** (ďalej len „Správa“) prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje monitorovanie a hodnotenie plnenia PHRSR BSK 2014 – 2020 za rok 2020.

Z dôvodu šírenia vírusového ochorenia COVID-19, ktoré ovplyvnilo procesy tvorby PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) došlo k posunu termínu schválenia tohto dokumentu. Pôvodný termín jeho schválenia bol stanovený v decembri 2020. V rámci vyhlásenia núdzového stavu však vznikli prekážky v komunikácii s partnermi v území a dodatočné lehoty v procese SEA, ktoré celý proces predĺžili o niekoľko mesiacov. PHRSR BSK na roky 2021 – 2027 bude predložené na schválenie Zastupiteľstvu BSK k dátumu 11.06.2021. V rámci schválenia PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) sa zruší Uznesenie Z BSK č. 322/2020 z 18.12.2020 v časti B, ktoré predlžovalo platnosť PHRSR BSK 2014 – 2020 do konca roka 2021.

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR BSK 2014 – 2020, monitorovanie a hodnotenie predstavujú procesy, ktoré systematicky skúmajú aktuálny stav relevantných informácií a následne hodnotia ich súlad so stanovenými cieľmi v PHRSR BSK 2014 – 2020, účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupín aktivít a pripravujú odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti.

Správa vychádza z piatich prioritných osí a jedenástich opatrení, ktoré boli definované v strategickej a programovej časti PHRSR BSK 2014 – 2020.

Samotné monitorovanie a následne hodnotenie má tri časti spracované pre každú prioritnú os:

1. Východisková časť;
2. Analytická časť;
3. Hodnotiaca časť.

Záverom správy je prehľad kľúčových opatrení implementovaných v programovom období 2014-2020 a ich súčasný stav k 11.06.2021.

1. Východisková časť

Východisková časť popisuje prepojenie analytickej a strategickej časti PHRSR, predstavuje opatrenia a aktivity jednotlivých prioritných osí, ktoré boli predmetom monitorovania a hodnotenia.

Detailnejšie rozpracovanie spolu so SWOT analýzami sa nachádza priamo v Správe v Hodnotiacej časti.

Prepojenia prioritných osí (PO 1 – 5) a opatrení (Opatr. 1 – 11) PHRSR BSK 2014 – 2020

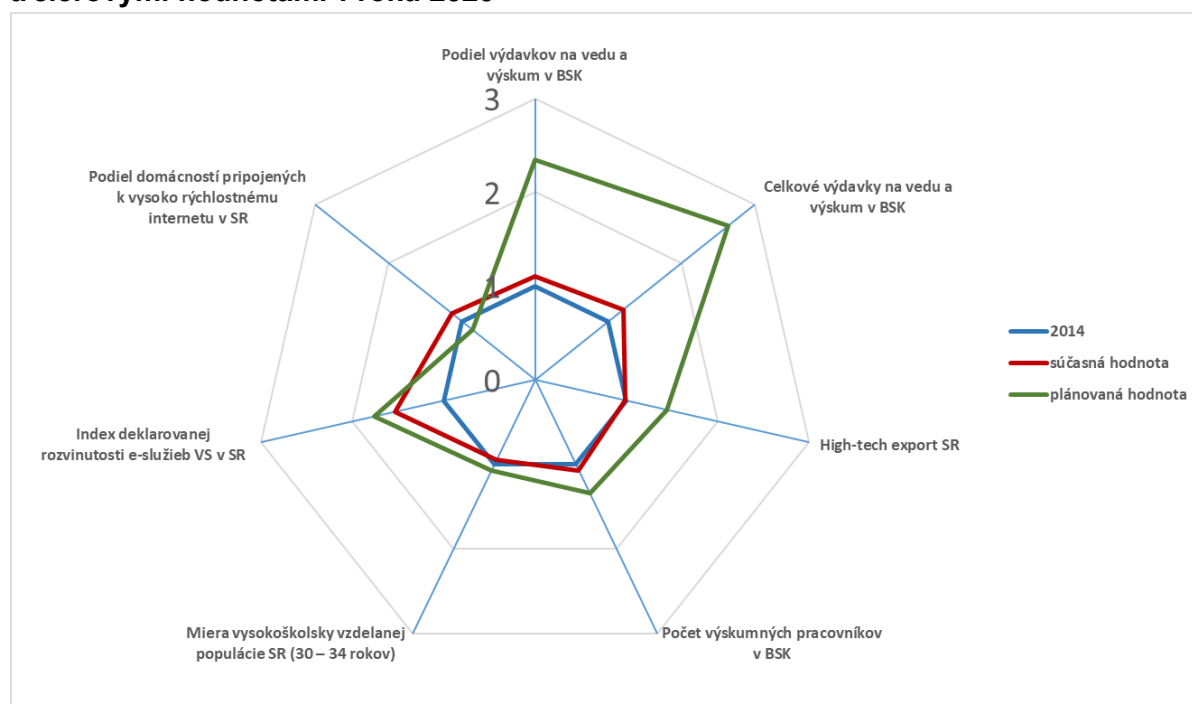
2. Analytická časť

Analytická časť sa zameriava na analýzu vývoja sledovaných ukazovateľov v období 2011 – 2020 a porovnanie pokroku oproti plánovaným hodnotám v roku 2020. **Detailnejšie rozpracovanie spolu s interpretáciou ukazovateľov sa nachádza priamo v Správe.**

Zber a vyhodnotenie údajov v Správe prebehlo k termínu **25.04.2021**. Väčšina štatistických údajov, ktoré poukazujú na súčasný stav ukazovateľov, bola dostupná len za rok 2019, niektoré dáta však evidujeme len za rok 2018, prípadne 2020. Na porovnávanie hodnôt počiatočného stavu implementácie PHRSR BSK 2014 – 2020 (r. 2014), súčasného stavu a cieľových hodnôt naplánovaných na rok 2020, slúži grafické znázornenie na začiatku každej sledovanej prioritnej osi (zobrazuje prebiehajúci trend pre každý z ukazovateľov).

Počiatočný stav ukazovateľa je na grafe znázornený základnou hodnotou „1“ a cieľová hodnota (k r. 2020) je stanovená percentuálnym vyjadrením plánovanej zmeny ukazovateľa. Je nutné konštatovať, že percentuálne zmeny voči plánovanej hodnote sú napriek štatistickým výkyvom počas sledovaného obdobia (v prípade PO1: Veda, výskum a inovácie a v PO4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie) minimálne. Tento jav je čiastočne spôsobený zmenenou metodikou zberu týchto údajov štatistickým úradom, ktorá viedla ku spätnej zmene štatistiky.

Porovnanie hodnôt PO1: Veda, výskum a inovácie za rok 2014 so súčasným stavom a cieľovými hodnotami v roku 2020

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Ministerstvo financií SR, Eurostat

Na základe štatistík za rok 2020 je možné sledovať pozitívny trend vývoja **podielu domácností pripojených k vysokorýchlostnému internetu**, ktorý oproti plánovanej hodnote do roku 2020 dosahoval **132,3%**, čo výrazne vplýva na mieru informovanosti spoločnosti v kraji. Rast tohto ukazovateľa je stabilizovaný na úroveň 1 – 2 percentuálneho bodu ročne. K plánovanej hodnote sa na základe dostupných štatistík za ostatné roky blíži aj ukazovateľ **high-tech exportu SR**, ktorý oproti východiskovej hodnote v roku 2010

stúpil v roku 2018 o **3 percentuálne body**, avšak oproti roku 2017 klesol o 1 percentuálny bod na úroveň 68,5% plánovanej hodnoty.

Na základe prieskumu Organizácie spojených národov z roku 2020 je **index deklarovanej rozvinutosti e-služieb VS v SR** (E-Government Development Index) na úrovni **78,1%** (86,8% plánovanej hodnoty).

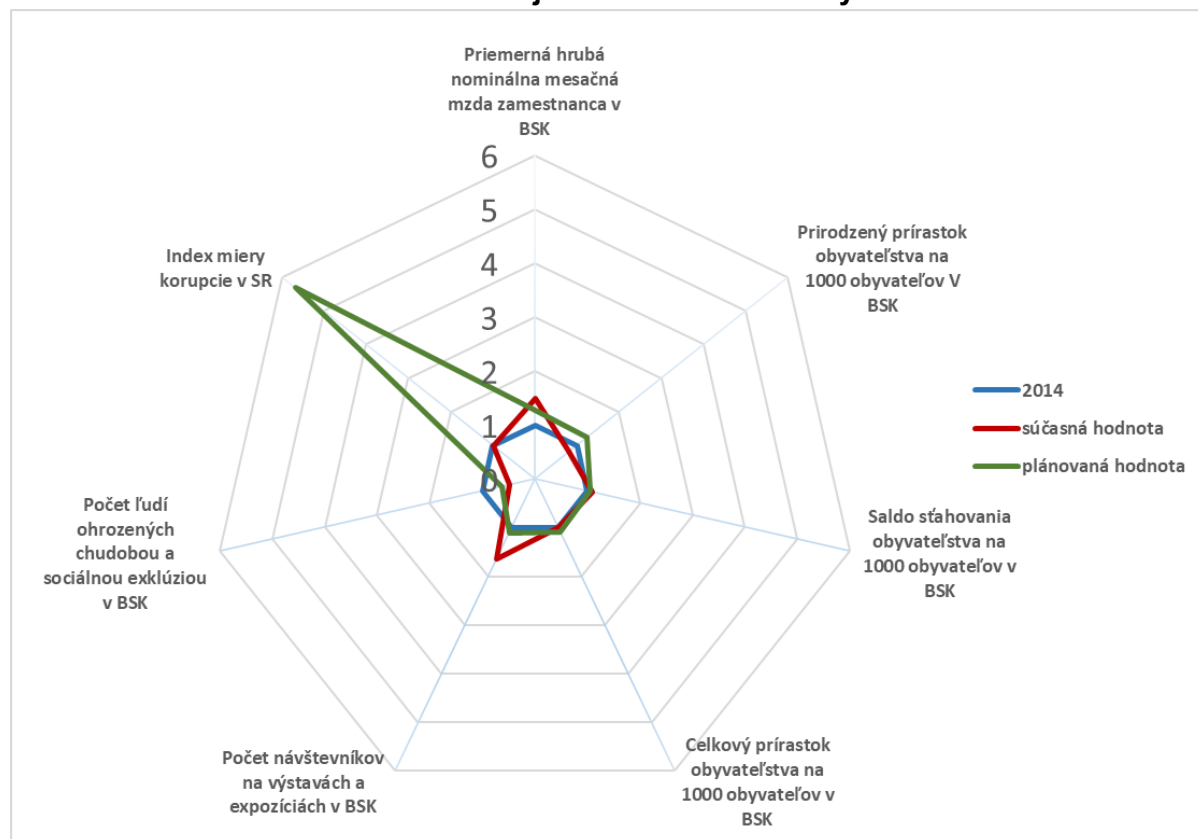
Štatistika **počtu výskumných pracovníkov** ukazuje negatívny vývojový trend (v rokoch 2012 až 2015). Oproti roku 2018 klesol ich počet v roku 2019 o 14 percentuálnych bodov na **79,83% celkovej plánovanej hodnoty** do roku 2020. Pokles za toto sledované obdobie predstavuje pokles väčší než bol pozitívny nárast v predchádzajúcom sledovanom období od roku 2016 do roku 2018. V porovnaní s ostatnými krajinami SR má BSK postavenie dominantného inovačného regiónu, kvôli vysokému počtu univerzít a výhodnému umiestneniu v priamom dopravnom napojení na Viedeň a Brno. Aj toto výhodné postavenie však spôsobuje odliv vedeckých zamestnancov a doktorandov do okolitých štátov.

Najnižšie hodnoty oproti plánovaným aj naďalej vykazujú **celkové výdavky na vedu a výskum** a ich **podiel na HDP** v Bratislavskom kraji. Zatiaľ čo **celkové výdavky na vedu a výskum** oproti roku 2017 v roku 2018 klesli o 2 percentuálne body na úroveň **44% plánovanej hodnoty** do roku 2020, za rok 2019 **výdavky na vedu a výskum** stúpili v porovnaní s rokom 2018 o takmer 4 percentuálne body na úroveň **45,8% plánovanej hodnoty**, avšak aj napriek miernemu rastu tento údaj nepresahuje ani polovicu cieľovej hodnoty.

Napriek medziročnému **nárastu celkových výdavkov na vedu a výskum** sa ich **podiel na HDP nezmenil**. Rovnako ako v roku 2018 aj v roku 2019 bol tento podiel na úrovni **1,42%** a dosahuje iba 47% plánovanej hodnoty

Ukazovateľ miery **vysokoškolsky vzdelanej populácie vo vekovej skupine 30 – 34 rokov** SR predstavoval v roku 2020 hodnotu na úrovni 39,7% (88% plánovanej hodnoty), čo oproti roku 2019 predstavuje pokles o takmer pol percentuálneho bodu. Tento údaj indikuje spomalenie naplňovania potenciálu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Bratislavskom kraji.

Porovnanie hodnôt PO2: Ľudské zdroje za rok 2014 s cieľovými hodnotami v roku 2020

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Ministerstvo vnútra SR, Eurostat

V prípade **celkového prírastku obyvateľstva na 1000 obyvateľov** po prvýkrát od roku 2014 nastal negatívny ukazovateľ, hodnota 2020 oproti roku 2019 **klesla o 4** promilové body, avšak aj napriek tomu sa priemerný celkový prírastok pohybuje na úrovni 7-10 tisíc obyvateľov ročne. Hodnota **celkového prírastku** oproti roku 2014 stúpla len o 0,12 promilového bodu na úroveň 92% plánovanej hodnoty.

Ukazovateľ salda sťahovania obyvateľstva na 1000 obyvateľov v roku 2020 **stúpol** oproti roku 2014 o 0,7 promilového bodu, oproti roku 2019 však tento údaj poklesol o 3,48 promilového bodu. V súčasnosti je na úrovni 105% plánovanej hodnoty, pričom pri tomto ukazovateli môže ísť z hľadiska absorpčnej schopnosti územia aj o negatívny jav, vplývajúci na kvalitu životného prostredia, sociálneho zabezpečenia a dopravy.

Podľa štatistík za rok 2020 vykazuje **ukazovateľ prirodzeného prírastku obyvateľstva na 1000 obyvateľov** hodnotu 2,65 promilového bodu (66% plánovanej hodnoty), čo predstavuje **pokles** 0,5 promilového bodu oproti roku 2019 a 0,6 promilového bodu oproti roku 2014. Napriek tomu, že BSK patrí medzi najstaršie kraje z hľadiska vekovej štruktúry, je možné považovať tieto hodnoty za priaznivé.

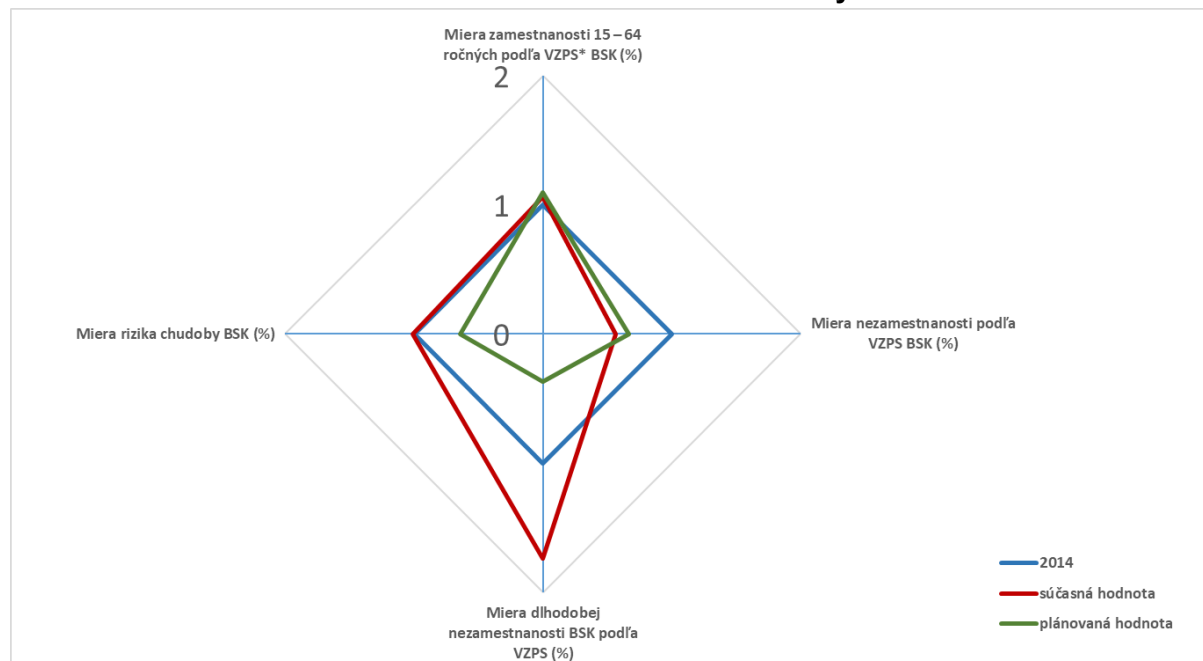
Počet trestných činov korupcie sa v roku 2020 oproti roku 2019 znížil o takmer 4 percentuálne body. V súčasnosti je na úrovni 14% plánovanej hodnoty. Tento údaj indikuje pozitívny jav nižšej miery korupcie, ako sa očakávalo. Môže však tiež indikovať nízku efektívnosť mechanizmov pre odhalenie korupcie.

Počet návštevníkov na výstavách a expozíciách v roku 2019 preukazoval nepatrný **pokles** hodnoty oproti predchádzajúcemu rokom, avšak pri počte 1 187 901 návštevníkov dosahuje súčasná hodnota stále **148,5%** plánovanej hodnoty v roku 2020.

Pozitívny trend je možné sledovať pri **ukazovateli priemernej hrubej nominálnej mesačne mzdy zamestnanca**, ktorá v roku 2019 dosahovala 1 646 EUR, čo predstavuje **117,6%** plánovanej hodnoty.

V roku 2019 možno sledovať **ustálenie počtu ľudí ohrozených chudobou a sociálnou exklúziou** vyjadrenou v percentách celkovej populácie kraja, kedy dosahoval v roku 2019 7,9%, čo predstavuje **22%** pod úrovňou plánovanej hodnoty.

Porovnanie hodnôt PO3: Zamestnanosť za rok 2014 s cieľovými hodnotami v roku 2020

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Eurostat

Miera zamestnanosti 15 – 64 ročných v Bratislavskom kraji dosahovala v roku 2020 hodnotu 75,4%, čo predstavuje 97% plánovanej hodnoty a **nárast** o 0,2 percentuálne body oproti roku 2017.

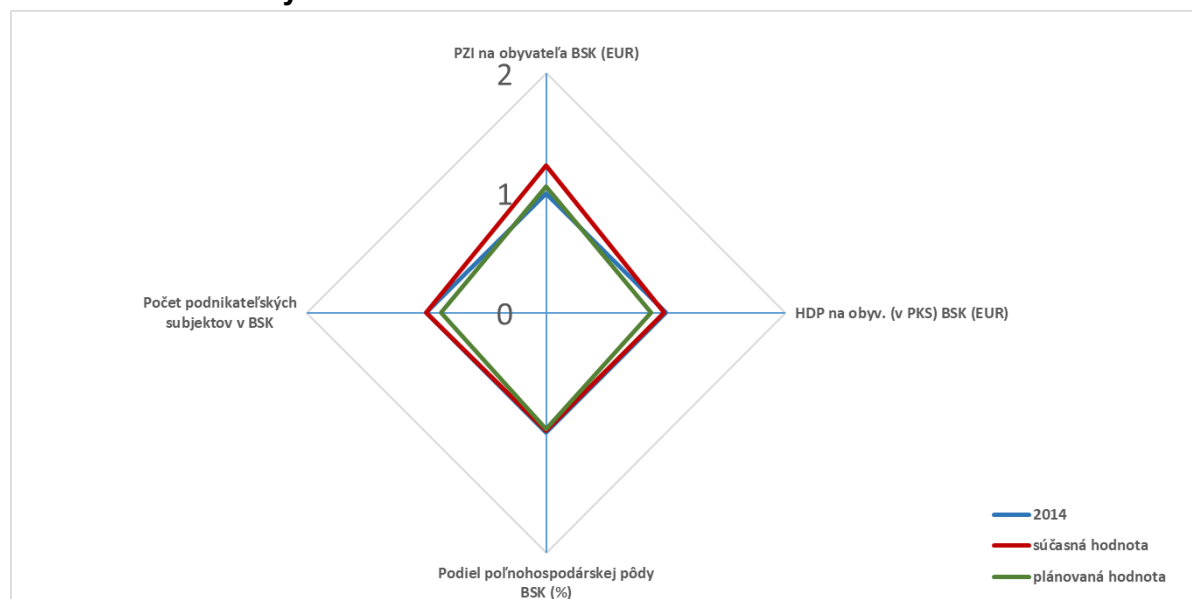
Miere nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl (VZPS), medzi rokmi 2019 a 2020 stúpila na úroveň 3,40%, čo je do veľkej miery spojené s pandémiou vírusu COVID-19. Avšak aj napriek nárastu dosahuje miera nezamestnanosti nižšiu ako plánovanú úroveň (4%).

K decembru 2020 bolo podľa ÚPSVaR na Slovensku evidovaných 504 **uchádzačov o zamestnanie z radov absolventov stredných škôl**, z čoho 3,77% absolventov bolo evidovaných v rámci Bratislavského kraja. V prípade **absolventov vysokých škôl**, bolo k decembru 2019 evidovaných 93 **uchádzačov o zamestnanie**, z čoho 6,45% absolventov bolo evidovaných v rámci Bratislavského kraja. Ukazovateľ **miery dlhodobej nezamestnanosti** BSK podľa VZPS roku 2020 vykazoval negatívny trend a **stúpol** z úrovne 3,05% v roku 2017 na úroveň 4,7%, čo predstavuje **viac ako štvornásobok** plánovanej hodnoty na úrovni 1%.

Miera rizika chudoby v Bratislavskom kraji bola v roku 2018 na úrovni 4,3% (**86%** plánovanej hodnoty) a udržala si tak **pozitívny klesajúci** trend z predchádzajúcich rokov. Za rok 2020 však ukazovateľ stúpol na 7,9%. Relevantnosť tohto údaju je otázna, nakoľko nevychádza z 60% mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu v BSK a nemusí korešpondovať so situáciou v Bratislavskom kraji, ku ktorej sú príznačné vysoké ceny statkov a služieb.

V prípade BSK by bol tento vypočítaný medián vyšší, čo by v konečnom dôsledku pravdepodobne zvýšilo aj počet ľudí pod hranicou rizika chudoby.

Porovnanie hodnôt PO4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie za rok 2014 s cieľovými hodnotami v roku 2020

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Geodetický a kartografický ústav v Bratislave, Eurostat

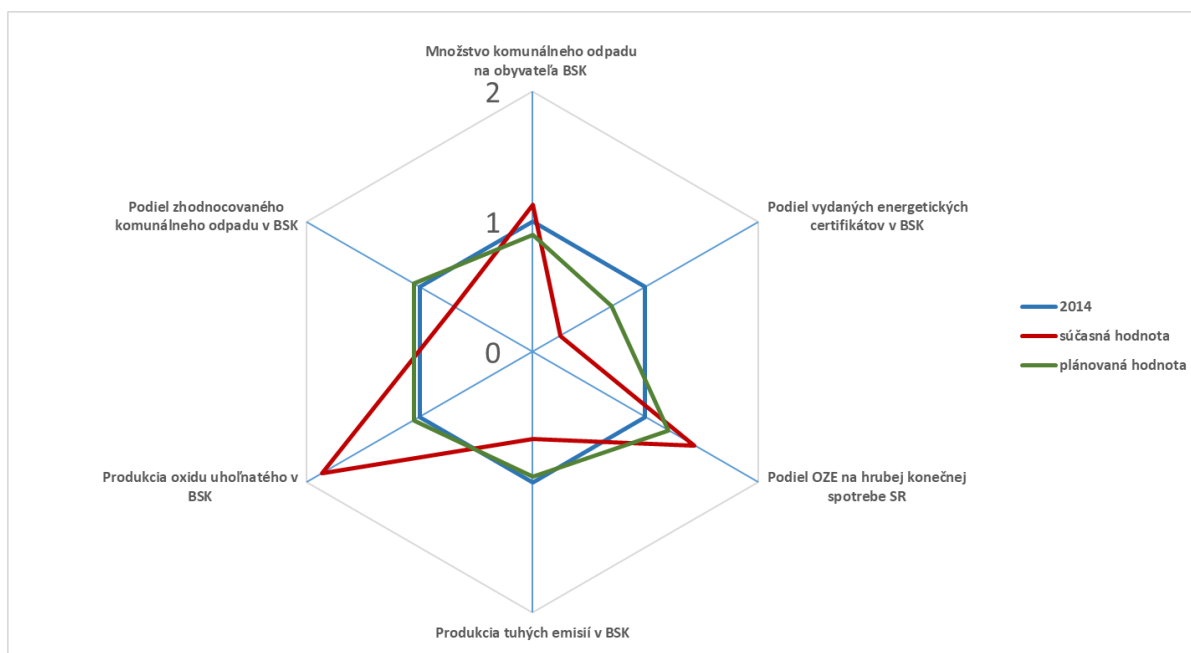
Podiel poľnohospodárskej pôdy v BSK zaznamenáva mierne klesajúci trend a medzi rokmi 2019 a 2020 sa **znížil o 0,10 percentuálneho bodu**, pričom v roku 2020 predstavoval podiel poľnohospodárskej pôdy 43,71%, čo je mierne nad rámec cieľovej hodnoty. BSK je metropolitný región a má vysoký stupeň urbanizácie (7 miest, z toho 3 okresné a jedno hlavné mesto). Pokles poľnohospodárskej pôdy môže do budúcnosti predstavovať v dôsledku suburbanizácie významný problém. Najväčším stabilizačným prvkom v tejto oblasti, konkrétne zachovania viníc, bola zmena zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. V prípade jej vyňatia sú účastníci konania a dotknuté orgány štátnej správy a samosprávy povinné zabezpečiť zhodnotenie historických súvislostí a zámerov regionálneho rozvoja. Aj vďaka tomuto zásahu prebehla **stabilizácia úbytku viníc** a v sledovanom období **poklesli len mierne o 0,55 km² (1,3 %)**.

V **počte podnikateľských subjektov** v BSK bol zaznamenaný nárast na 114,54% z cieľovej hodnoty v roku 2020.

Pozitívny vývoj vykazovala **miera priamych zahraničných investícií na obyvateľa** kraja, ktorá medzi rokmi 2017 a 2018 **stúpila** o viac ako 2 000 EUR na obyvateľa a dosiahla **116%** z cieľovej hodnoty na rok 2020.

Ukazovateľ **HDP na obyvateľa kraja** v parite kúpnej sily medzi rokmi 2018 a 2020 **poklesol** o takmer 4 percentuálne body na úroveň 50 429 EUR/obyvateľ. Táto hodnota predstavuje **110%** plánovanej hodnoty do roku 2020. Na základe sledovaných ukazovateľov rozvoja kraja je možné vo všeobecnosti konštatovať, že z dlhodobého hľadiska kontinuálne dochádzalo k zlepšeniu konkurencieschopnosti a podnikateľského prostredia v Bratislavskom kraji, avšak za posledné 2 roky nastal malý pokles.

Porovnanie hodnôt PO5: Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje za rok 2014 s cieľovými hodnotami v roku 2020

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, InfoREG, Eurostat

Pri ukazovateli **podielu vydaných energetických certifikátov v BSK v energetickej triede C – G** na celkovom počte certifikátov pokračuje výrazný pozitívny trend znižovania počtu vydaných energetických certifikátov v energetickej triede C až G, ktorý možno sledovať od roku 2015. Pokles miery týchto certifikátov klesol z 20 % v roku 2015 na 4,8% v roku 2020, čo predstavuje 35% plánovanej hodnoty. Najvýraznejší vplyv na tento vývoj malo postupné sprísňovanie požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov zo strany štátu – napr. od roku 2016 musia byť všetky novostavby v energetickej triede A1 (ultranízkoenergetické).

V roku 2019 opäť začal rásť **podiel obnoviteľných zdrojov energie** na hrubej konečnej spotrebe SR a medzi rokmi 2018 a 2019 **stúpol** o 40 percentuálnych bodov na úroveň **119%** plánovanej hodnoty. Dá sa predpokladať, že opätovné naštartovanie pozitívneho trendu bolo spôsobené aj vďaka programu Zelená domácnosti.

Pozitívny klesajúci trend vykazuje **ukazovateľ množstva komunálneho odpadu** na obyvateľa BSK, ktorý v roku 2019 medziročne klesol o 2 percentuálne body (z 513 na 503 kg/obyvateľa) na úroveň takmer **126%** plánovanej hodnoty. Napriek poklesu v poslednom sledovanom období ide o vysokú nepriaznivú hodnotu. V prípade zachovania pozitívneho rastu ekonomiky regiónu, ako aj návykov obyvateľov v oblasti odpadového hospodárstva a spotreby, bude veľmi náročné zvrátiť takto vysoký ukazovateľ a priblížiť sa k cieľovej hodnote roku 2020.

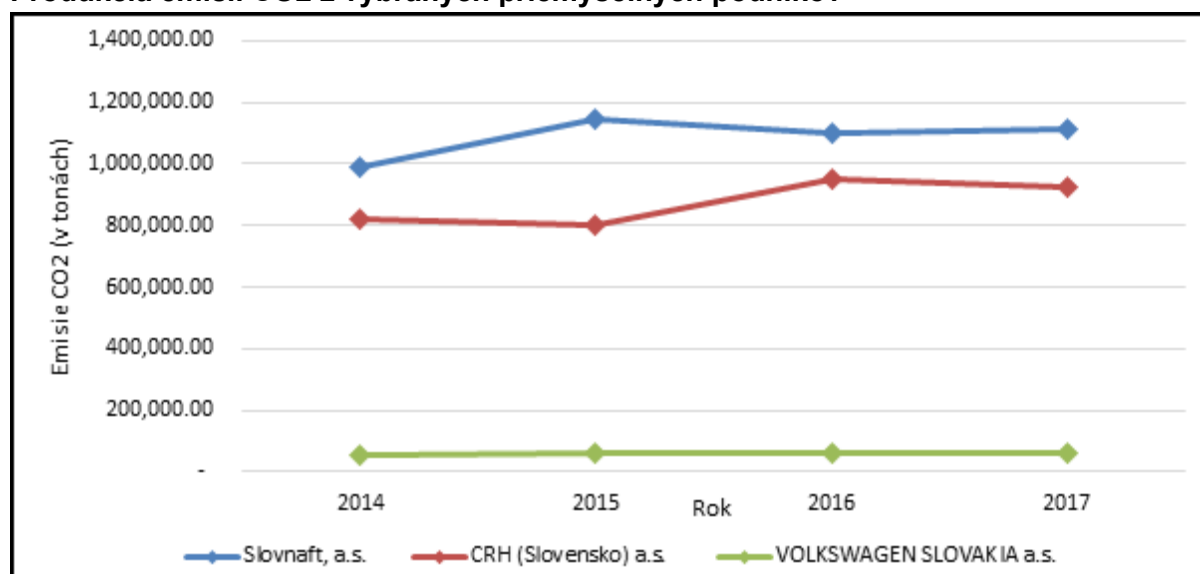
Podiel zhodnocovania komunálneho odpadu v roku 2019 **poklesol** o 23% oproti roku 2018 a predstavoval iba 66% plánovanej hodnoty. Najvýznamnejším spôsobom zhodnocovania komunálneho odpadu je energetické zhodnotenie v spaľovniach odpadu a pre dosiahnutie cieľového stavu je potrebné zvýšiť mieru zhodnotenia vo forme recyklácie odpadu a kompostovania biologického odpadu.

Aglomerácia Bratislavy patrí k oblasti s najviac znečisteným vzduchom na Slovensku, ale aj z celoeurópskeho pohľadu. Kritickú úroveň koncentrácie znečisťujúcich látok v Bratislave prekračujú najmä prachové častice (PM₁₀), oxid dusičitý (NO₂) a benzpyrén (BaP). Sektor dopravy patrí pritom medzi najväčších producentov škodlivých emisií, ktoré majú za následok

zhoršovanie kvality ovzdušia, a s tým spojený negatívny dopad na zdravie obyvateľov, kvalitu životného prostredia, ako aj zrýchľovanie negatívnych procesov zmeny klímy.

Napriek rastu intenzity dopravy a ekonomiky regiónu sa však darí produkciu emisií znižovať a mierne zlepšovať kvalitu vzduchu. Hoci **produkcia tuhých emisií** v BSK od roku 2013 vykazuje **pokles** a v roku 2017 bola viac ako 30% pod úrovňou plánovanej hodnoty, **množstvo emisií oxidu uhoľnatého**, podľa verejne dostupnej databázy ŠÚ SR, naopak zaznamenalo rapídny nárast a v roku 2017 sa dostalo na úroveň 177% plánovanej hodnoty, čo predstavuje nárast o viac ako 77 percentuálnych jednotiek oproti predchádzajúcemu roku 2016. Avšak po overení údajov so Slovenskou agentúrou životného prostredia sú tieto údaje skreslené, nakoľko bola v roku 2017 použitá odlišná metodika výpočtu, ktorá brala do úvahy aj emisie CO domácností a rezidentov. V predchádzajúcich rokoch boli brané do úvahy len emisie CO z hospodárskej činnosti. V regióne sa nachádza viacero veľkých stacionárnych znečisťovateľov ovzdušia, ktorých množstvo vyprodukovaných emisií v ostatných 4 rokoch naopak rástlo aj o vyše 10 %.

Produkcia emisií CO₂ z vybraných priemyselných podnikov

3. Hodnotiaca časť

Analýza prostredia vplývajúceho na prioritné osi

V rámci monitorovania prostredia vplývajúceho na plnenie PHRSR BSK 2014 – 2020 boli identifikované nasledovné trendy, ktoré najviac vplývajú na prioritné osi. Detailnejšie rozpracovanie analýzy prostredia vplývajúceho na prioritné osi je uvedené v Prílohe. Vplyv prostredia bol skúmaný na úrovni prostredia Európskej únie, prostredia Slovenskej republiky a prostredia Bratislavského kraja.

Prehľad najdôležitejších pozitívnych trendov sledovaného obdobia 2014 – 2020

Prioritná os	Pozitívne trendy sledovaného obdobia
1. Veda, výskum a inovácie	Štát (NUTS 1) Podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách; Dotačný program na podporu elektromobility na Slovensku; Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj; Akčný plán pre jednotný digitálny trh – Príležitosť pre Slovensko na roky 2017 – 2020; Stratégia rozvoja elektro-mobility v SR a jej vplyv na národné hospodárstvo SR; Akčný plán implementácie Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR na roky 2015 – 2016; Koncepcia inteligentného priemyslu pre Slovensko (Smart Industries); nárast high-tech exportu v % na celkovom exporte SR, Implementačný plán Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR, Iniciatíva – Vízia pre znalostnú spoločnosť.
	Bratislavský samosprávny kraj (NUTS 2) Zvýšenie podielu domácností pripojených k širokopásmovému internetu (%); Koncepcia smart city Bratislava rozumné mesto 2030; Inovačný fond na podporu Smart City (ÚPVII); spolupráca BSK, SAV a PriF UK v oblasti aplikovaného výskumu (skládka CHZJD Vrakuňa); propagačné video univerzít sídliačich v BSK; dokončenie univerzitného vedeckého parku UK BA; dokončenie univerzitného vedeckého parku STU „Slovenské Silicon Valley“ v BA; vybavenie vedeckou infraštruktúrou hrubej stavby Centra aplikovaného výskumu nových materiálov a transferu technológií; podanie ŽoNFP OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-1.
2. Ľudské zdroje	Štát (NUTS 1) Podporná schéma na návrat odborníkov zo zahraničia; Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025; Koncepcia rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020; Národná koncepcia informatizácie verejnej správy; nárast prirodzeného a celkového prírastku obyvateľstva na 1000 obyvateľov; Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj; Migračná politika Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2020; Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím; Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2020
	Bratislavský samosprávny kraj (NUTS 2) Nárast počtu návštevníkov na výstavách a expozíciách BSK; rekonštrukcia a investičná podpora pre oblasť elektrotechniky a informačných technológií, Hlinícka 1, BA; pre oblasť stavebníctva, Ivanská cesta 21, BA; pre oblasť agropodnikania, SNP 30, Ivanka pri Dunaji; pre oblasť gastronómie, Farského 9, BA; realizácia projektov deinštitucionalizácie a transformácie zariadení sociálnych služieb v Bratislave (DSS a ZPS Rača) a v okrese Pezinok (DSS a ZPB MEREMA); podpora projektov na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách; realizácia Akčného plánu Koncepcie sociálnej inklúzie BSK na roky 2020 – 2030; úvodné práce na spracovaní dokumentu Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti v BSK na roky 2022-2026 (s výhľadom do 2030); bratislavská Koncepcia mestskej bytovej politiky 2020-2030; Stratégia rozvoja kultúry BSK 2015 - 2020

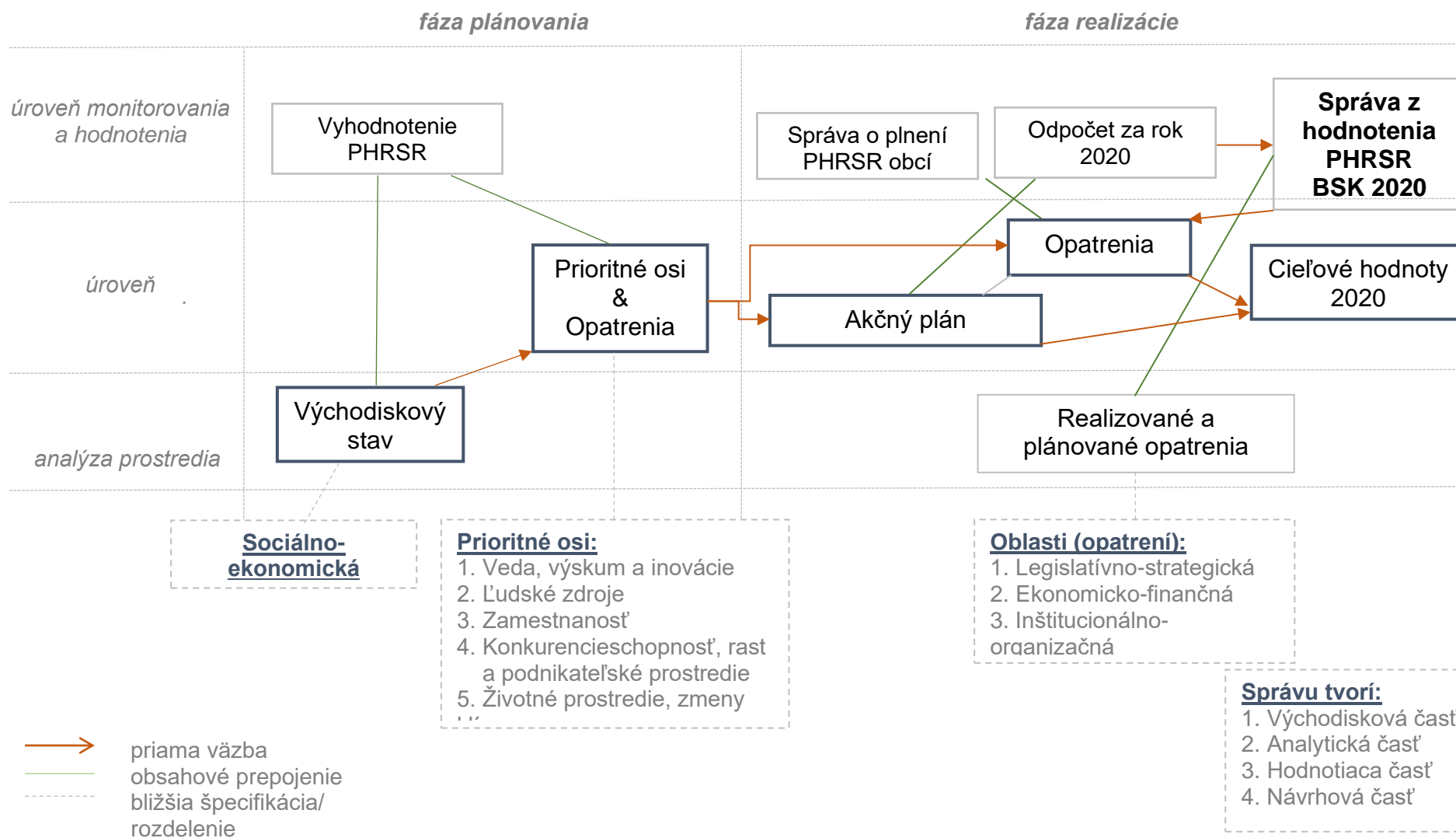
Prioritná os	Pozitívne trendy sledovaného obdobia
3. Zamestnanosť	Štát (NUTS 1) Podpora projektov z EŠIF na zvýšenie kapacity materských škôl a zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku; schválenie návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa; Národná stratégia zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020; program rezidentského štúdia pre absolventov medicíny, lekárov a sestry realizovaný Ministerstvom zdravotníctva SR; Migračná politika Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2020; Opatrenia vlády na udržanie zamestnanosti na zmiernenie dopadov koronakrízy, napr. dotácia na podporu humanitárnej pomoci pre fyzickú osobu (SOS dotácia) podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 103/2020 Z. z. v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, „pandemický“ rodičovský príspevok, a pod.
	Bratislavský samosprávny kraj (NUTS 2) Zvyšovanie miery zamestnanosti 15 – 64 ročných podľa VZPS, znižovanie miery nezamestnanosti podľa VZPS; Stratégia rozvoja turizmu v Bratislavskom kraji do roku 2020; Stratégia rozvoja kultúry BSK 2015 - 2020
4. Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie	Štát (NUTS 1) Pilotná podpora projektov experimentálneho vývoja a inovácií pre budovanie rozumných miest v Slovenskej republike za rok 2017; Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj; Konceptia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike; zákon o finančných nástrojoch financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; Stratégia budovania „Značky kvality SK“; Národná politika pre elektronické komunikácie do roku 2020; návrh medzirezortného programu Informačná spoločnosť 2014 – 2020; Schéma DM 15/2017 na podporu spolupráce podnikateľských subjektov a vedecko-výskumných pracovísk formou Inovačných voucherov (2017 – 2020); Schéma De minimis 13/2017 na podporu priemyselných klastrových organizácií (2017 – 2020); Národný program kvality Slovenskej republiky – Stratégia zlepšovania kvality produktov a služieb zlepšovaním organizácií 2017 – 2021, analytický dokument Inovačný potenciál MSP na Slovensku.
	Bratislavský samosprávny kraj (NUTS 2) Bratislavská regionálna dotačná schéma na podporu rozvoja vidieka a životného prostredia/kultúry/turizmu/sportu a mládeže; Stratégia rozvoja turizmu v Bratislavskom kraji do roku 2020; Stratégia rozvoja kultúry BSK 2015 – 2020; Stratégia rozvoja a marketingová stratégia destinácie Malý Dunaj; zvýšenie HDP na obyvateľa v PKS; nárast počtu podnikateľských subjektov, Schéma De minimis 9/2017 v znení dodatku č. 2 na rozvoj vidieka; Schéma De minimis 6/2017 v znení dodatku č. 2, projekt zriadenia COVP; duálna akadémia; prehľad možností čerpania finančných prostriedkov pre malých a stredných podnikateľov Bratislavského kraja; spolupráca s Miestnymi akčnými skupinami; podpora aktivít nadácie Nová Cvernovka.
5. Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie	Štát (NUTS 1) Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050; Stratégia Environmentálnej politiky do 2030; Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj; Vodný plán Slovenska, H2Odnota je voda - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody; Zelený vzdelávací fond; Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – Aktualizácia 2017; Program odpadového hospodárstva SR na roky 2016-2020; Nová koncepcia ochrany prírody a krajiny (2015) Strategický plán rozvoja dopravy SR do

roku 2030; Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry do roku 2020; Národný systém dopravných informácií; znižovanie produkcií tuhých emisií; Parížska klimatická dohoda.

Bratislavský samosprávny kraj (NUTS 2)

Plán udržateľnej mobility BSK; Plán dopravnej obslužnosti BSK; Integrovaný dopravný systém BSK Bratislavská regionálna dotačná schéma na podporu rozvoja vidieka a životného prostredia; Koncepcia budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v BSK; Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy; príprava Adaptačného plánu BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy; Koncepcia ochrany a využívania podzemných a povrchových vôd v BSK a príprava Akčného plánu koncepcie; Príprava Akčného plánu na presadzovanie ochrany lesov na území BSK v zmysle Memoranda o spolupráci a spoločnom postupe pri ochrane lesov; Príprava koncepcie: Revitalizácia krajiny s ohľadom na dôsledky klimatických zmien v regióne BSK; znižovanie množstva tuhých emisií, projekt FLOOD-Serv; príprava sanácie environmentálnej záťaže skládka CHZJD Vrakuňa; Adaptačná stratégia ku zmene klímy na území Hl. mesta SR; projekt TRANSDANUBE.PEARLS a rozvoj destinácie Dunajské ostrovy; Stratégia rozvoja a marketingová stratégia destinácie Malý Dunaj

Schéma 1: Grafické znázornenie vzťahov programového cyklu

Hodnotenie programovej časti PHRSR BSK 2014 – 2020 za rok 2020

PRIORITNÁ OS 1 VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE

BSK má zo všetkých krajov Slovenska najlepšie zázemie a najvyššiu koncentráciu aktivít v oblasti rozvoja vedy, výskumu a inovácií, pričom sa tu sústreďuje najväčší počet inovatívnych podnikov a výskumných univerzít. V BSK pôsobí takmer 50 % vedeckovýskumných pracovníkov z celého Slovenska, podstatnú časť tvoria pracovníci z oblasti technických vied, prírodných vied, lekárskeho a farmaceutického vied. Približne 62 % výsledkov z vedy a výskumu a 55 % vedeckých publikácií z celej SR bolo vytvorených vedcami pôsobiacimi v BSK. Síce v porovnaní s ostatnými krajinami SR má BSK dominantné postavenie, na základe hodnotenia *Regional Innovation Scoreboard 2019* patrí BSK, v porovnaní s inými regiónmi EÚ, medzi *priemerných inovátorov*, čo je dôsledkom aj nízkeho podielu výdavkov na výskum a vývoj na HDP. Negatívnym trendom v oblasti vedy, výskumu a inovácií je odliv kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia – najmä vysokokvalifikovaných výskumných pracovníkov, ako aj nedostatočná spolupráca medzi inštitúciami, podnikmi, univerzitami v rámci regiónu CENTROPE. Regionálna inovačná stratégia BSK na roky 2014 – 2020 zadefinovala 3 prioritné oblasti, na ktoré by sa kraj mal sústrediť, a to tvorba nových materiálov, informačné a komunikačné technológie a biotechnológie.

Prioritná os 1 bola koncipovaná do SWOT analýzy v PHRSR BSK 2014 – 2020, pričom do priloženej SWOT analýzy boli vybrané z nej len najvýznamnejšie prvky (viď Tab. 2).

Tab. 2: SWOT analýza PO1 Veda, výskum a inovácie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> priaznivá vzdelanostná štruktúra obyvateľstva; koncentrácia vedecko-výskumnej infraštruktúry. 	<ul style="list-style-type: none"> nízka miera spolupráce medzi inštitúciami, podnikmi a univerzitami.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> rozvoj odvetví terciárneho a kvartérneho sektora; rozvoj existujúceho inovačného potenciálu; možnosti využívania vedcov a infraštruktúry VaV v rámci regiónu CENTROPE. 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatočná podpora výskumu a vývoja v kontexte európskej hospodárskej konkurencie; odliv kvalifikovaných výskumných pracovníkov do zahraničia.

V nadväznosti na SWOT analýzu bol pre danú **prioritnú os 1 (PO 1) Veda, výskum a inovácie** definovaný strategický cieľ **Rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky** a príslušné opatrenia (viď Graf 7), v rámci ktorých bola navrhnutá sústava nástrojov pre rozvoj materiálnej, nemateriálnej a finančnej infraštruktúry.

Graf 7: PO1 Veda, výskum a inovácie a jej opatrenia

PO 1 Veda, výskum a inovácie

- 1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií,
- 2. Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívanie ich kvality.

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020

- **Opatrenie 1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií**

Aktivita: podpora výskumnej a inovačnej infraštruktúry, podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu najmä v oblasti nových materiálov, IKT a biotechnológií, podpora klastrov, sietí, spin-offs/start-ups, inkubátorov a aplikovaného výskumu a podpora inovatívnych prístupov vo sfére služieb a propagácia výsledkov výskumu.

- **Opatrenie 2: Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívania ich kvality**

Aktivita: rozšírenie používania širokopásmového pripojenia, podpora IKT verejnej správy, aplikácia IKT prispievajúcich k riešeniu spoločenských výziev a príležitostí ako aj integrované IKT pre „inteligentné mestá“ a podpora vývoja produktov a služieb IKT.

Tab. 3: Hodnotenie merateľných ukazovateľov PO 1 Veda, výskum a inovácie

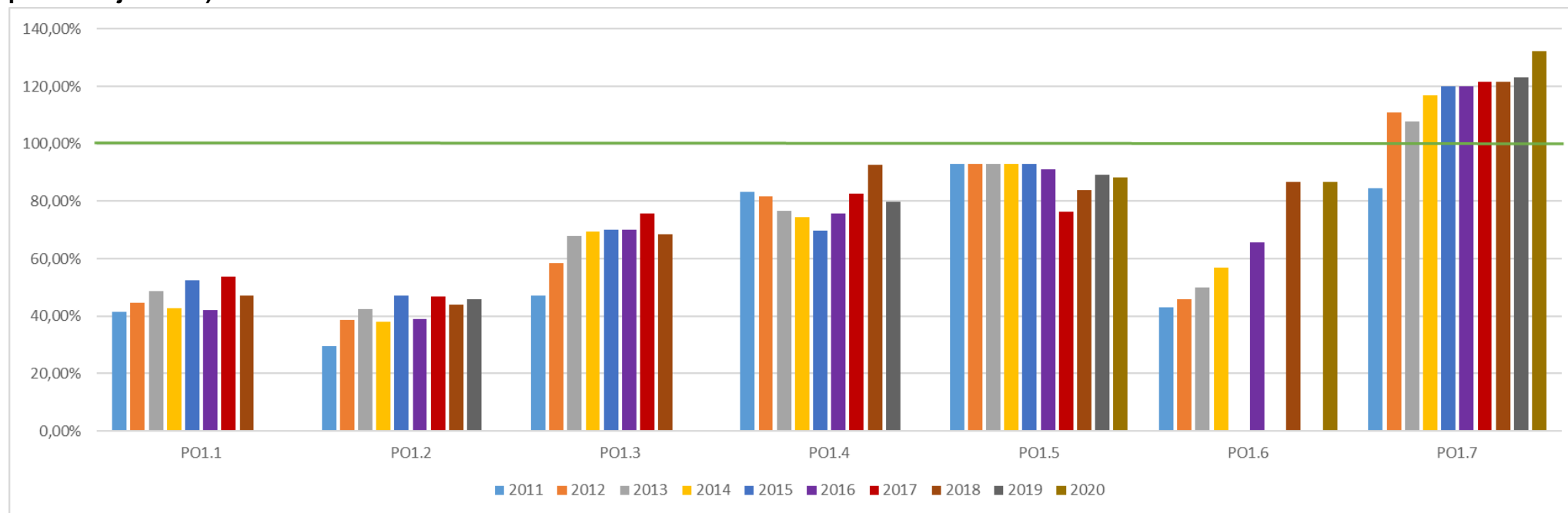
Strategické ciele: Rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky													
Označenie ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Východisková hodnota	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 - Cieľová hodnota
PO1.1	Podiel výdavkov na vedu a výskum z HDP BK (%)	1,14%	1,24%	1,34%	1,46%	1,28%	1,57%	1,26%	1,61%	1,42%	1,42%	N/A	3%
PO1.2	Celkové výdavky na vedu a výskum v BK (EUR)	208 159 688,00 €	242 739 021,00 €	317 112 561,00 €	346 919 349,00 €	311 168 729,00 €	384 880 000,00 €	319 931 199,00 €	383 071 239,00 €	360 835 833,00 €	374 848 137,00 €	N/A	818 865 076,00 €
PO1.3	High-tech export (% na celkovom exporte SR)	6,60%	6,60%	8,20%	9,50%	9,70%	9,80%	9,80%	10,60%	9,60%	N/A	N/A	14%
PO1.4	Počet výskumných pracovníkov v BK	11 793	12 483	12 237	11 485	11 156	10 474	11 333	12 390	13 892	11 974	N/A	15 000
PO1.5	Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie SR (% vo vekovej skupine 30 – 34 rokov)	41,80%	41,80%	41,80%	41,80%	41,80%	41,80%	41%	34,30%	37,70%	40,1%	39,7%	45%
PO1.6	Index deklarovanej rozvinutosti e-služieb VS v SR (%)	43,80%	38,80%	41,30%	45%	51,10%	N/A	59,15%	N/A	78,11%	N/A	78,11%	90%
PO1.7	Podiel domácností pripojených k vysoko rýchlostnému internetu (%)	49%	55%	72%	70%	76%	78%	78%	79%	79%	80%	86%	65%

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR Ministerstvo financií SR, Eurostat

Index deklarovanej rozvinutosti e-služieb VS v SR: Od roku 2016 je tento ukazovateľ sledovaný Organizáciou spojených národov prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ktorý je realizovaný každé dva roky. Z toho dôvodu chýbajú údaje z roku 2017 a 2019.

Pozn: Údaje s označením N/A neboli v čase spracovania Správy z hodnotenia PHRSR dostupné z dôvodu omeškania publikácie dát relevantnými štatistickými zdrojmi za rok 2017, alebo sa dané ukazovatele už príslušnou inštitúciou nesledujú.

Graf 8: Vývoj sledovaných ukazovateľov PO1 Veda, výskum a inovácie 2011 – 2020 (porovnanie v % s cieľmi z roku 2020, pričom cieľová hodnota predstavuje 100 %)

Zdroj: ŠÚ SR, Eurostat a Ministerstvo financií SR, Štatistický úrad SR

PO1.1 – Podiel výdavkov na vedu a výskum z HDP BSK (%)

PO1.2 – Celkové výdavky na vedu a výskum v Bratislavskom kraji (EUR)

PO1.3 – High-tech export (% na celkovom exporte)

PO1.4 – Počet výskumných pracovníkov v BSK

PO1.5 – Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (% vo vekovej skupine 30 – 34 rokov)

PO1.6 – Index deklarovanej rozvinutosti e-služieb VS (%)

PO1.7 – Podiel domácností pripojených k široko-rýchlostnému internetu (%)

PRIORITNÁ OS 2 ĽUDSKÉ ZDROJE

BSK má vďaka svojej sociálno-ekonomickej situácii, ekonomickému potenciálu a infraštruktúre predpoklady pre rast počtu obyvateľov, rozvoj ekonomických sektorov, ako aj zvyšovanie kvality života. Všeobecne možno konštatovať v BSK vyššiu vzdelanostnú úroveň obyvateľstva, najmä podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov v porovnaní s celoslovenským priemerom, čo vytvára silný potenciál pre ďalší rozvoj kraja. Na druhej strane problémom v BSK je, že aj napriek vysokej koncentrácii vzdelávacích inštitúcií nemá vybudovaný otvorený systém celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva a jeho rozvoj v oblasti ľudských zdrojov je založený na dochádzke najmä mladých ľudí z iných regiónov SR. Ďalším problémom je rozširovanie šedej ekonomiky a starnutie obyvateľstva. BSK nie je konkurenčným regiónom pre konkurencieschopnejšie regióny a ich mestá v rámci Európy, či už pracovnými ponukami, alebo kvalitou života, čo má za následok odliv kvalifikovanej a vzdelanej pracovnej sily.

Prioritná os 2 bola koncipovaná do SWOT analýzy v PHRSR BSK 2014 – 2020, pričom do priloženej SWOT analýzy boli vybrané z nej len najvýznamnejšie prvky (viď Tab. 6).

Tab. 6: SWOT analýza PO2 Ľudské zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • priaznivý trend vývoja počtu obyvateľov; • vysoká miera ekonomickej aktivity; • ponuka pracovných príležitostí; • priaznivá vzdelanostná štruktúra. 	<ul style="list-style-type: none"> • veková štruktúra obyvateľstva; • rast problémov so sociálne neprispôsobivými skupinami obyvateľstva; • slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami práce; • vysoká imigrácia za prácou bez nahlásenia trvalého alebo prechodného pobytu.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • neustály nárast vzdelanostnej úrovne obyvateľstva, rozvoj odvetví terciárneho sektora; • flexibilita a inovácia vzdelávacích programov; • celoživotné vzdelávanie; • rozvíjanie podnikateľského ducha a záujem študentov o zamestnanie po ukončení štúdia; • imigračná atraktivita regiónu pre obyvateľov z iných častí Slovenska. 	<ul style="list-style-type: none"> • nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva; • nízky záujem obyvateľov o zapájanie sa do komunálnych aktivít; • prehlbovanie izolovanej vzdelávacej sústavy od potrieb trhu práce; • rastúca nezamestnanosť mladých ľudí a dlhodobá nezamestnanosť; • vysoká koncentrácia verejných služieb.

V nadväznosti na SWOT analýzu boli pre danú prioritnú os 2 (**PO 2) Ľudské zdroje** definované strategické ciele **Rozvoj služieb a miestnych komunít** (opatrenie 9) a **Rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky** a príslušné opatrenia (viď Graf 9), v rámci ktorých bola navrhnutá sústava nástrojov pre rozvoj materiálnej, nemateriálnej a finančnej infraštruktúry.

Graf 9: PO2 Ľudské zdroje a jej opatrenia

PO 2 Ľudské zdroje

- 9. Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe,
- 10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania,
- 11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy.

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020

- **Opatrenie 9: Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe**

Aktivita: cielené investície do zdravotnej a sociálnej infraštruktúry; podpora sociálnych podnikov a aktívne začlenenie a integrácia marginalizovaných komún; boj proti diskriminácii; podpora integrovaného miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom; podpora kultúrnych aktivít a angažovanie občanov v oblasti kultúry.

- **Opatrenie 10: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania**

Aktivita: modernizácia vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry; podpora prístupu ku kvalitnému vzdelaniu; podpora celoživotného vzdelávania; rozvoj schopností učiteľov, škooliteľov, vedúcich škool a ich zamestnancov; investície do nových metood učenja a rozvoja zavádzania inovatívnych technológií; podpora zvyšovania relevantnosti a kvality programov vysokoškolského vzdelávania z hľadiska potrieb trhu práce.

- **Opatrenie 11: Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy**

Aktivita: investície do inštitucionálnych kapacít a do efektivity verejnej správy a verejných služieb; budovanie kapacít nositeľov politík zamestnanosti, vzdelávania, sociálnych politík a sektorových a územných stratégií.

Tab. 7: Hodnotenie merateľných ukazovateľov PO2 Ľudské zdroje

Označenie ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Východisková hodnota	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 - Cieľová hodnota
PO2.1	Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda zamestnanca podľa výberového zisťovania o štruktúre miezd BSK (EUR)	991,00 €	1 157,00 €	1 184,00 €	1 049,00 €	1 098,00 €	1 319,00 €	1 356,00 €	1 426,00 €	1 533,00 €	1 646,00 €	N/A	1 400,00 €
PO2.2	Prirodzený prírastok obyvateľstva na 1000 obyvateľov BSK (‰)	2,57	3,43	2,91	2,39	3,26	3,15	3,6	3,52	3,49	3,17	2,65	4
PO2.3	Saldo sťahovania obyvateľstva na 1000 obyvateľov BSK (‰)	6,98	7,52	7,18	6,87	7,65	9,81	9,89	10,32	9,88	11,87	8,39	8
PO2.4	Celkový prírastok obyvateľstva na 1000 obyvateľov BSK (‰)	9,56	10,95	10,08	9,26	10,92	12,94	13,49	13,84	13,37	15,04	11,04	12
PO2.5	Počet návštevníkov na výstavách a expozíciách BSK	463 522	573 937	585 564	616 562	724 544	770 271	858 358	1 101 598	1 190 750	1 187 901	N/A	800 000
PO2.6	Počet ľudí ohrozených chudobou a sociálnou exklúziou v BK (%)	13,80%	17,10%	16,90%	19,60%	16,50%	16,20%	13,80%	16,30%	7,90%	7,9%	N/A	10,15%
PO2.7	Index miery korupcie SR (%)	468	N/A	139	124	134	131	106	168	151	136	131	762

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Ministerstvo vnútra SR, Eurostat

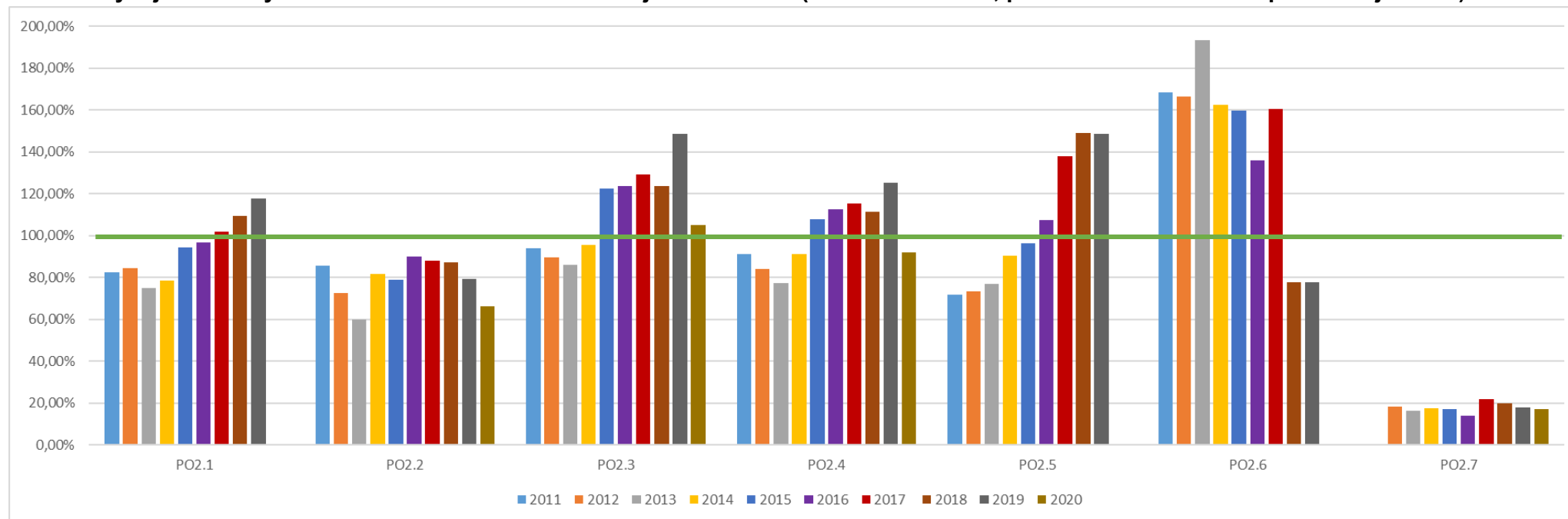
Pozn.:

Údaje s označením N/A neboli v čase spracovania Správy z hodnotenia PHRSR dostupné z dôvodu omeškania publikácie dát relevantnými štatistickými zdrojmi za rok 2017, alebo sa dané ukazovatele už príslušnou inštitúciou nesledujú.

* Cieľová hodnota miery korupcie 2020 je vypočítaná ako predpoklad 10 % ročného nárastu počtu evidovaných trestných činov korupcie.

** Zmena hodnoty ukazovateľa oproti Správe z hodnotenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020 za rok 2018 z dôvodu chybného údaju.

Graf 10: Vývoj sledovaných ukazovateľov PO2 Ľudské zdroje 2011 – 2020 (v % z cieľov 2020, pričom cieľová hodnota predstavuje 100%)

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Ministerstvo vnútra SR, Eurostat

Pozn.:

** Cieľová hodnota miery korupcie 2020 je vypočítaná ako predpoklad 10 % ročného nárastu počtu evidovaných trestných činov korupcie.*

PO2.1 – Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda zamestnanca podľa výberového zisťovania o štruktúre miezd (EUR)

PO2.2 – Prirodzený prírastok obyvateľstva na 1000 obyvateľov (‰)

PO2.3 – Saldo sťahovania obyvateľstva na 1000 obyvateľov (‰)

PO2.4 – Celkový prírastok obyvateľstva na 1000 obyvateľov (‰)

PO2.5 – Počet návštevníkov na výstavách a expozíciách

PO2.6 – Počet ľudí ohrozených chudobou a sociálnou exklúziou

PO2.7 – Index miery korupcie (%)

PRIORITNÁ OS 3 ZAMESTNANOSŤ

BSK predstavuje kraj s najnižšou nezamestnanosťou a vo všeobecnosti kraj s najvyššou ekonomickou výkonnosťou v rámci SR. Pracovný trh ponúka široké spektrum uplatnenia sa nielen vo výrobe, ale aj v službách, kde má vysoké zastúpenie produkcia s vyššou pridanou hodnotou a vyššou mierou inovácie. Pre svoje sociálno-ekonomické parametre je BSK zaujímavý aj pre zahraničných zamestnávateľov, čím zvyšuje svoju konkurencieschopnosť. BSK by sa mal zamerať na vytváranie nových pracovných miest s dôrazom na rast zamestnanosti vo vede, výskume a inováciách a v sektore služieb pre inovatívne podnikanie a perspektívne podniky.

Prioritná os 3 bola koncipovaná do SWOT analýzy v PHRSR BSK 2014 – 2020, pričom do priloženej SWOT analýzy boli vybrané z nej len najvýznamnejšie prvky (viď Tab. 10).

Tab.10: SWOT analýza PO3 Zamestnanosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> vysoká miera ekonomickej aktivity obyvateľstva; široká ponuka pracovných príležitostí. 	<ul style="list-style-type: none"> nerovnomerné rozloženie pracovných miest v regióne; odliv kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia; slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> rozvoj zamestnanosti posilnenie systémov a štruktúrované inovatívnych, progresívnych foriem služieb zamestnanosti na zníženie nezamestnanosti znevýhodnených uchádzačov na trhu práce; rozvíjanie inovatívnych, progresívnych foriem služieb zamestnanosti; rozvoj agroturizmu ako podpora lokálnej zamestnanosti. 	<ul style="list-style-type: none"> rastúca nezamestnanosť mladých a dlhodobá nezamestnanosť; prehlbovanie štrukturálnych rozdielov medzi dopytom a ponukou práce; prehlbovanie sociálnej exklúzie.

V nadväznosti na SWOT analýzu bol pre danú **prioritnú os 3 (PO 1) Zamestnanosť** definovaný strategický cieľ **Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily a Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy** a príslušné opatrenia (viď Graf 11), v rámci ktorých bola navrhnutá sústava nástrojov pre rozvoj materiálnej, nemateriálnej a finančnej infraštruktúry.

Graf 11: PO3 Zamestnanosť a jej opatrenia

PO 3 Zamestnanosť

- 1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií ⁿ
- 8. Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily
- 11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy ⁿ

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020

n- nezahrnuté

- **Opatrenie 1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií**
- **Opatrenie 8: Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily**

Aktivita: podpora zamestnanosti starších pracovníkov a ich účasti na programoch celoživotného vzdelávania a ďalší rozvoj služieb v oblasti celoživotného poradenstva a celoživotného vzdelávania; rozvoj podnikateľských inkubátorov a investičnej podpory pre rozvoj samostatnej zárobkovej činnosti, podnikania a zakladania podnikov; podpora vytvárania nových malých podnikov a podpora ďalších foriem tvorby pracovných miest vo vidieckych oblastiach; podpora proaktívnych služieb zamestnanosti; predlžovanie zdravšieho pracovného života prostredníctvom navrhovania a vykonávania opatrení na podporu zdravého životného štýlu; rozvoj politik v rovnosti medzi mužmi a ženami a podpora aktivít na zosúladenie pracovného a rodinného života.

- **Opatrenie 11: Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy**

Tab. 11: Hodnotenie merateľných ukazovateľov PO 3 Zamestnanosť

Strategické ciele: Rozvoj sľužieb a turizmu, Rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky													
Označenie ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Východisková hodnota	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 - Cieľová hodnota
PO3.1	Miera zamestnanosti 15 – 64 ročných podľa VZPS* BSK (%)	68.50%	70.30%	71.60%	70.60%	70.90%	71.50%	74.80%	75.20%	76.20%	77.10%	75.40%	78%
PO3.2	Miera nezamestnanosti podľa VZPS BSK (%)	6.10%	5.70%	5.60%	6.40%	6%	5.70%	4.90%	4.20%	2.30%	2.30%	3.40%	4%
PO3.3	Miera dlhodobej nezamestnanosti BSK podľa VZPS (%)	6.90%	7.30%	7.40%	7.40%	2.70%	2.10%	2.00%	3.05%	0.80%	2.83%	4.70%	1%
PO3.4	Miera rizika chudoby BSK (%)	5.10%	7.20%	6.30%	8%	7.80%	7.30%	5.40%	4.60%	4.30%	7.9%	N/A	5%

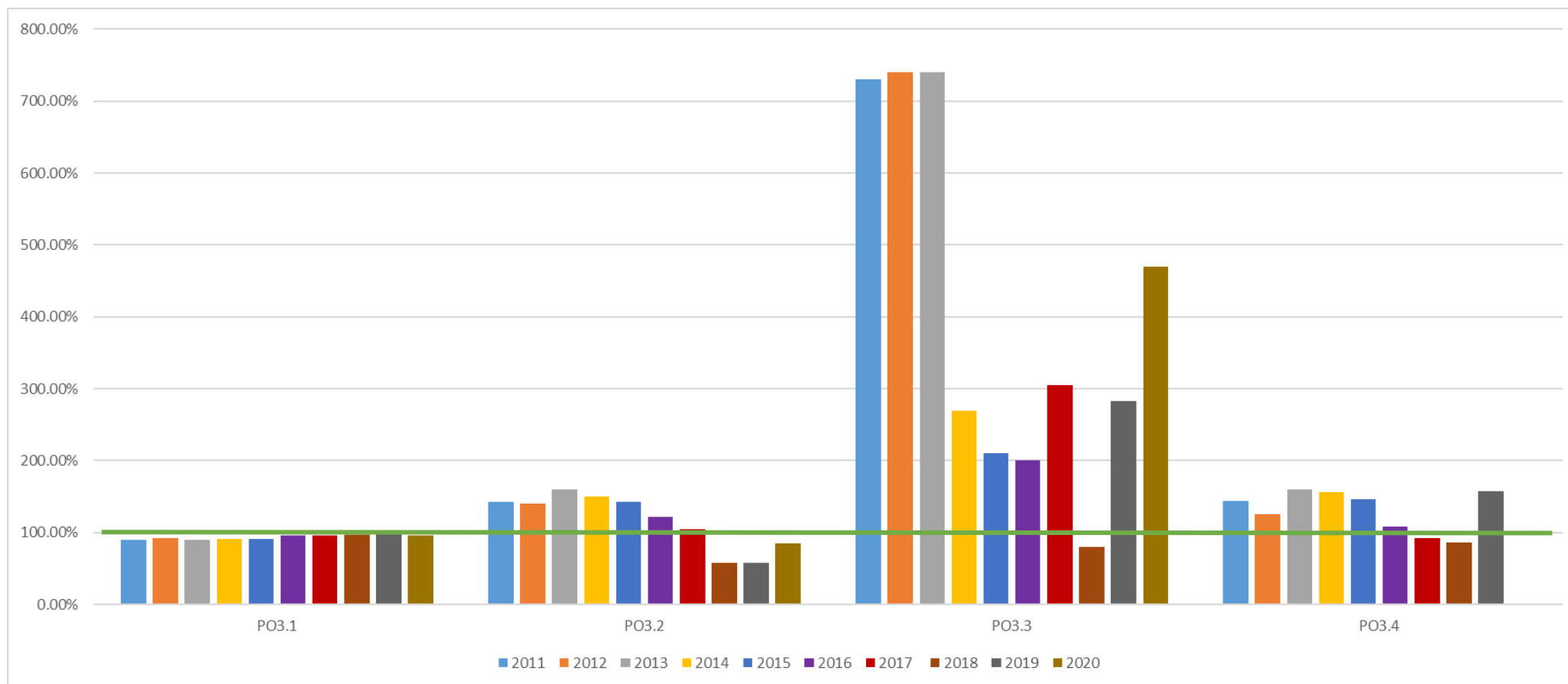
Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Eurostat

Pozn.:

Údaje s označením N/A neboli v čase spracovania Správy z hodnotenia PHRSR dostupné z dôvodu omeškania publikácie dát relevantnými štatistickými zdrojmi za rok 2020, alebo sa dané ukazovatele už príslušnou inštitúciou nesledujú

* VZPS – Oficiálny prieskum realizovaný Štatistickým úradom Slovenskej republiky, do prieskumu je zaradených približne 10 tisíc domácností, čo predstavuje cca 30 tisíc respondentov, pričom vybraná domácnosť zostáva vo vzorke päť za sebou nasledujúcich štvrtrokov. Metodika zisťovania vychádza z odporúčaní Medzinárodnej organizácie práce a Eurostatu. V súčasnosti sa udáva rozdielny údaj o miere nezamestnanosti, pri ktorom bola použitá iná metodika, ktorý uvádza mieru nezamestnanosti v BSK 3,4 %.

Graf 12: Vývoj sledovaných ukazovateľov PO3 Zamestnanosť 2011 – 2020 (v % z cieľov 2020, cieľová hodnota predstavuje 100 %)

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Eurostat

PO 3.1 – Miera zamestnanosti 20 – 64 podľa VZPS (%)

PO 3.2 – Miera nezamestnanosti podľa VZPS (%)

PO 3.3 – Miera dlhodobej nezamestnanosti podľa VZPS (%)

PO 3.4 – Miera rizika chudoby (%)

PRIORITNÁ OS 4 KONKURENCIESCHOPNOSŤ, RAST A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE

BSK neustále zvyšuje svoju konkurencieschopnosť podnikateľského prostredia, čím ponúka priestor pre jeho kvalitatívny aj kvantitatívny rozvoj. Medzi najdôležitejšie fakty, ktoré dominantne podporujú konkurencieschopnosť patria etablované firmy a spoločnosti, vysoká koncentrácia ekonomických činností v sektore služieb, intenzívne rozvíjajúci sa terciárny sektor, ako aj dynamický rozvoj startupového ekosystému a jeho podpory. BSK by mal zamerať svoje strategické aktivity na podporu MSP a vytváranie podnikateľského prostredia v sektore služieb pre inovatívne podnikanie, podniky zamerané na vývoj a produkciu najnovších technológií, ale aj poradenských a vzdelávacích služieb a iné.

Prioritná os 4 bola koncipovaná do SWOT analýzy v PHRSR BSK 2014 – 2020, pričom do priloženej SWOT analýzy boli vybrané z nej len najvýznamnejšie prvky (viď Tab. 14).

Tab. 14: SWOT analýza PO4 Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> vysoká koncentrácia ekonomických činností v sektore služieb; vysoký produkčný potenciál poľnohospodárskej pôdy; vysoké zastúpenie právnických osôb z pomedzi všetkých ekonomických subjektov v SR; intenzívne sa rozvíjajúci terciárny sektor; výborné predpoklady pre rozmanitú ponuku produktov CR. 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatočne vyvinuté služby agroturizmu; nízka podpora regionálnych kvalitných potravín/produktov; nedostatočná kvalita vybraných poskytovaných služieb v CR.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> valorizácia podnikateľských inkubátorov a klastrov; rast priamych zahraničných investícií; využitie dostupnej infraštruktúry pre striebornú ekonomiku; spolupráca pri koordinácii rozvoja CR a tvorby cezhraničných produktov CR v rámci CENTROPE; využitie regionálnych produktov/potravín; využitie prírodných lokalít pre rozvoj CR. 	<ul style="list-style-type: none"> úbytok poľnohospodárskej a ornej pôdy, viníc; úbytok živnostníkov na úkor právnických osôb; nedostatočná podpora výskumu a vývoja.

V nadväznosti na SWOT analýzu bol pre danú prioritnú os 4 (PO 4) Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie definovaný strategický cieľ **Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva** a príslušné opatrenie (viď Graf 13), v rámci ktorého bola navrhnutá sústava nástrojov pre rozvoj materiálnej, nemateriálnej a finančnej infraštruktúry.

Graf 13: PO4 Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie a jej opatrenia

PO 4 Konkurenciescho pnosť, rast a podnikateľské prostredie

- 3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020

- **Opatrenie 3: Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva**

Aktivita: podpora podnikania a podpora zakladania nových firiem a samostatnej zárobkovej činnosti; rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb; podpora vývoja a zavedenia nových obchodných modelov MSP; podpora podnikateľských zručností v poľnohospodárskom sektore a v oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry.

Tab. 15: Hodnotenie merateľných ukazovateľov PO 4 Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

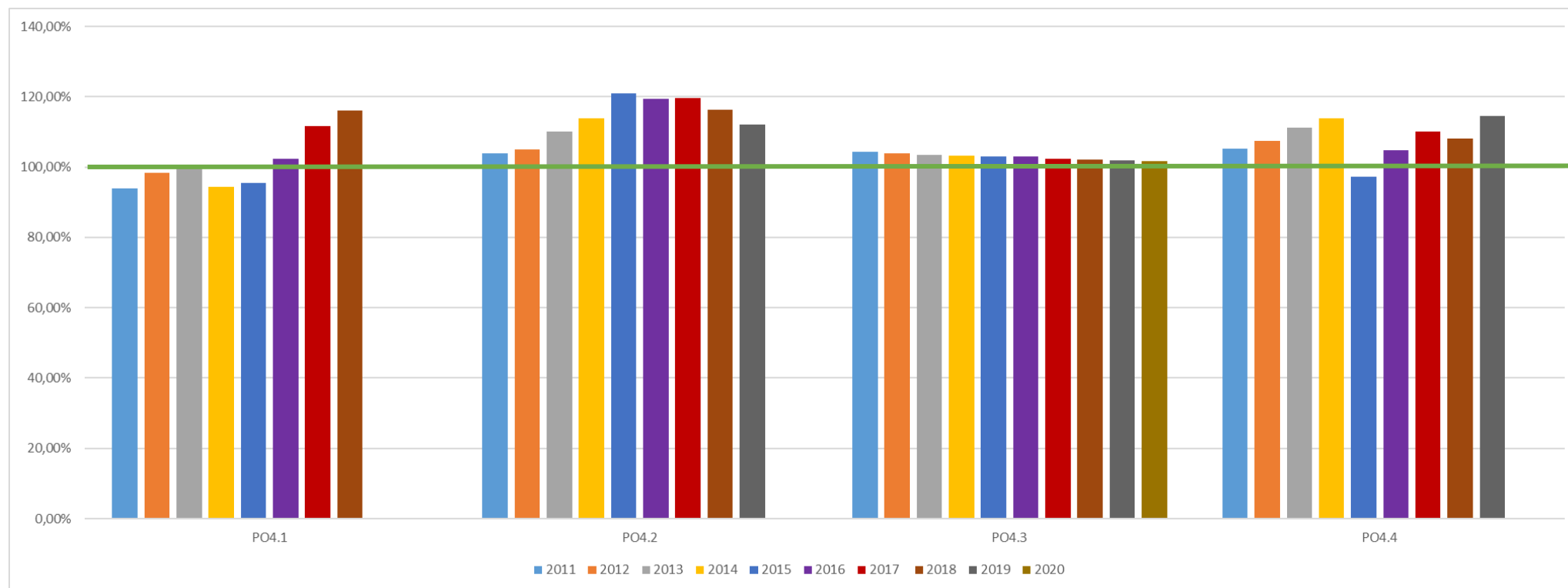
Strategické ciele: Rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky, Rozvoj služieb a turizmu													
Označenie ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Východisková hodnota	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 - Cieľová hodnota
PO4.1	PZI na obyvateľa BSK (EUR)	40 056,00 €	45 041,00 €	47 244,00 €	48 203,00 €	45 350,00 €	45 859,00 €	49 108,00 €	53 623,00 €	55 757,00 €	N/A	N/A	48 000,00 €
PO4.2	HDP na obyv. (v PKS) BSK (EUR)	44 634,00 €	46 787,00 €	47 273,00 €	49 567,00 €	51 235,00 €	54 407,00 €	53 700,00 €	53 800,00 €	52 317,91 €	50 428,55 €	N/A	45 000,00 €
PO4.3	Podiel poľnohospodárskej pôdy BSK (%)	45,08%	44,88%	44,66%	44,50%	44,40%	44,28%	44,26%	44,01%	43,90%	43,81%	43,71%	43%
PO4.4	Počet podnikateľských subjektov v BSK	122 514	126 276	128 904	133 585	136 631	116 669	125 891	132 037	129 689	137 443	N/A	120 000

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Geodetický a kartografický ústav v Bratislave, Eurostat

Pozn.:

Údaje s označením N/A neboli v čase spracovania Správy z hodnotenia PHRSR dostupné z dôvodu omeškania publikácie dát relevantnými štatistickými zdrojmi za rok 2017, alebo sa dané ukazovatele už príslušnou inštitúciou nesledujú

Graf 14: Vývoj sledovaných ukazovateľov PO4 2011 – 2020 (v % z cieľov 2020, cieľová hodnota predstavuje 100 %)

Zdroj: PHSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Geodetický a kartografický ústav v Bratislave, Eurostat

PO4.1 – PZI na obyvateľa BSK (EUR)

PO4.2 – HDP na obyvateľa (v PKS) v BSK (EUR)

PO4.3 – Podiel poľnohospodárskej pôdy (%)

PO4.4 – Počet podnikateľských subjektov v BSK

PRIORITNÁ OS 5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, ZMENY KLÍMY A OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

Pre BSK sú v súčasnosti v oblasti dopravy charakteristické najmä nedostatočná a nedokončená cestná sieť, neprepojené dopravné systémy, nepriaznivý pomer využívania jednotlivých typov dopravy, vysoká záťaž a negatívny vplyv na prírodné prostredie a nerozvinutý potenciál prírodných dopravných módov. Naopak, v oblasti ochrany životného prostredia BSK v súčasnosti venuje pozornosť adaptačným opatreniam na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy priamym zapracovaním relevantných technických riešení v zmysle opatrení navrhnutých v Katalógu adaptačných opatrení miest a obcí Bratislavského samosprávneho kraja na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie BSK a v rámci investičných aktivít Úradu BSK. BSK v roku 2017 v spolupráci s odbornou verejnosťou spracoval Konceptiu budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v BSK, čím naštartoval tému rozvoja environmentálneho vzdelávania a environmentálnej výchovy v regióne. V roku 2017 BSK vypracovalo aj Konceptiu ochrany a využívania podzemných a povrchových vôd v BSK ku ktorému aktuálne pripravuje aj Akčný plán. BSK sa systematicky venuje aj ochrane lesov, pričom začal v roku 2019 spracovávať Akčný plán na presadzovanie ochrany lesov na území BSK v zmysle Memoranda o spolupráci a spoločnom postupe pri ochrane lesov. V roku 2020 bola dokončená analytická časť.

Prioritná os 5 bola koncipovaná do SWOT analýzy v PHRSR BSK 2014 – 2020, pričom do priloženej SWOT analýzy z nej boli vybrané len najvýznamnejšie prvky (viď Tab. 18).

Tab. 18: SWOT analýza PO5 Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • poloha na križovatke nadradených európskych dopravných systémov – multimodálnych koridorov; • koncentrovaná hustá cestná a železničná sieť; • medzinárodné cyklotrasy; • dostupnosť verejnej osobnej dopravy a ostatných druhov dopravy; • vysoký podiel chránených území; • vysoký počet vodných zdrojov s dostatočnou výdatnosťou. 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyhovujúci stav cestných komunikácií; • nedostatočné parkovacie kapacity v okresných mestách a hlavného mesta SR Bratislavy; • znečistenie ovzdušia; • vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa; • rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • koordinovaná spolupráca pri dopravných projektoch cezhraničného významu v rámci CENTROPE; • presun cestujúcich na verejné druhy dopravy; • využitie vodnej a cyklistickej dopravy; • dobudovanie cyklotrás v rekreačnom zázemí mimo hlavného mesta. 	<ul style="list-style-type: none"> • zvyšujúci sa podiel individuálnej osobnej dopravy a intenzity dopravy; • kontinuálne zvyšovanie intenzity dopravy na nadradených dopravných úsekoch; • nelegálne skládky a environmentálne záťaže; • klimatické zmeny.

V nadväznosti na SWOT analýzu boli pre danú prioritnú os **5 (PO 3) Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie** definované strategické ciele **Podpora prechodu na nízko-uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, Podpora prispôsobenia sa**

zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia, Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov a Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach a príslušné opatrenia (viď Graf 15), v rámci ktorých bola navrhnutá sústava nástrojov pre rozvoj materiálnej, nemateriálnej a finančnej infraštruktúry.

Graf 15: PO5 Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie a jej opatrenia

**PO 5: Životné
prostredie,
zmeny klímy a
obnoviteľné
zdroje energie**

- 4. Podpora prechodu na nízko-uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
- 5. Podpora prispôsobenia sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia
- 6. Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
- 7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020

- **Opatrenie 4: Podpora prechodu na nízko-uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch**

Aktivita: podpora výroby, distribúcie a využitia obnoviteľných a druhotných zdrojov energie; podpora energetickej efektívnosti vo verejných infraštruktúrach a podnikoch; podpora vývoja a zavedenia inteligentných distribučných systémov; podpora nízko-uhlíkových stratégií a akčných plánov týkajúcich sa udržateľných energií pre všetky typy území; podpora využitia vysokoúčinnej kogenerácie tepla a elektriny;

- **Opatrenie 5: Podpora prispôsobenia sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia**

Aktivita: podpora investícií na prispôsobenie sa zmenám klímy; podpora investícií na riešenie osobitných rizík s dôrazom na protipovodňovú ochranu; vypracovanie stratégií a akčných plánov pre prispôsobenie sa zmene klímy a plánov na predchádzanie rizikám a ich riadenie;

- **Opatrenie 6: Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov**

Aktivita: riešenie významných potrieb investícií do odpadového hospodárstva a vodného hospodárstva; ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva; ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a podpora ekosystémových služieb; podpora inovatívnych technológií na zlepšenie ochrany ŽP a účinného využívania zdrojov; podpora industriálneho prechodu smerom k hospodárstvu orientovanému na racionálne využívanie zdrojov; podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí; investície do opatrení na zníženie znečistenia ovzdušia súvisiaceho s dopravou;

- **Opatrenie 7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach,**

Aktivita: podpora transeurópskej dopravnej siete; posilnenie regionálnej mobility; rozvoj a obnova interoperabilného železničného systému vysokej kvality; rozvoj inteligentnej distribúcie plynu a elektriny; rozvoj integrovanej, udržateľnej, ekologickej a dostupnej mobility aj prostredníctvom investícií do čerpacej a nabíjacej stanice; zavádzanie a rozvoj inteligentných dopravných systémov; rozvoj integrovanej dopravy.

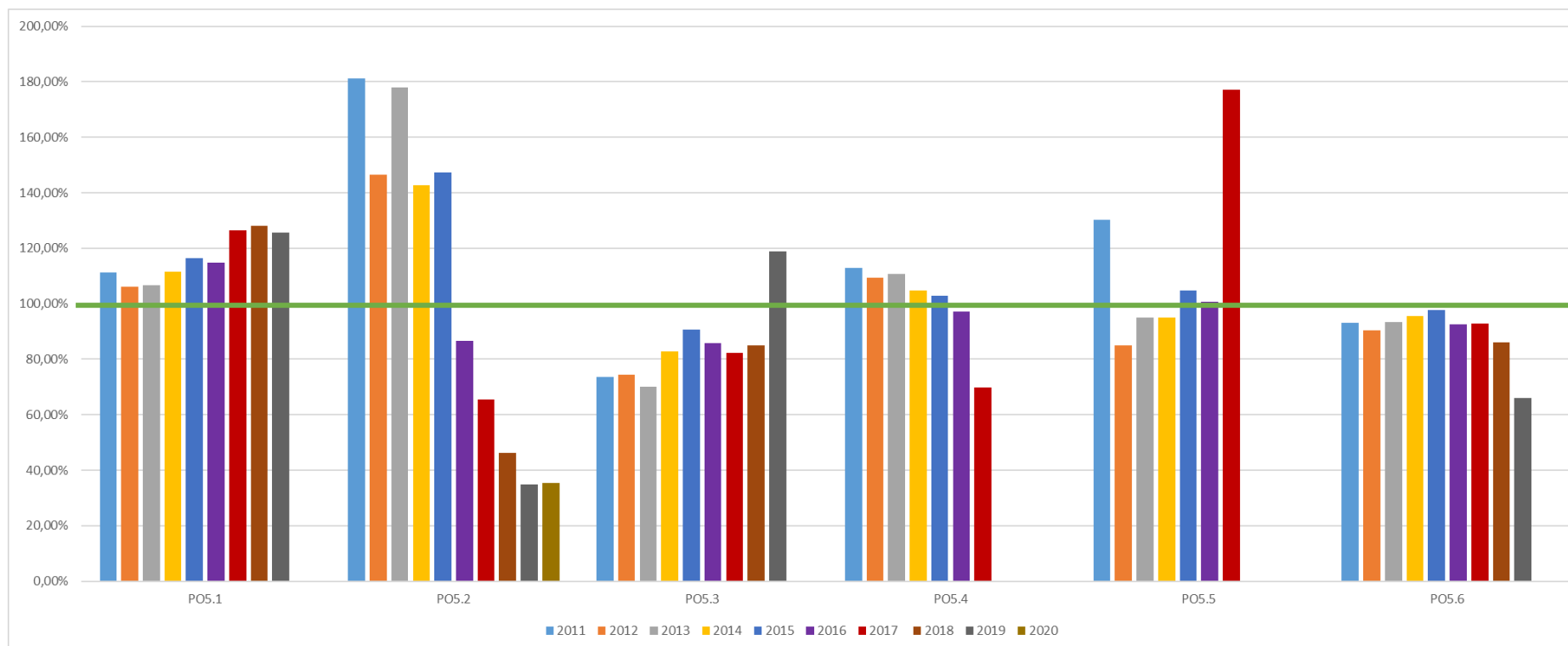
Tab. 19: Hodnotenie merateľných ukazovateľov PO 5 Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie

Strategické ciele: Znižovanie energetickej náročnosti, Zlepšenie kvality životného prostredia, Rozvoj služieb a turizmu, Integrovaná a ekologická doprava													
Označenie ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Východisková hodnota	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 - Cieľová hodnota
PO5.1	Množstvo komunálneho odpadu na obyvateľa BSK (t)	444,66	445,35	424,25	426,36	446,02	465,84	459,42	505,87	512,69	502,62	N/A	400
PO5.2	Podiel vydaných energetických certifikátov v BSK v energetickej triede C-G na celkovom počte certifikátov (%)	30,92%	24,36%	19,71%	23,90%	19,20%	19,81%	11,63%	8,81%	6,23%	4,70%	4,76%	13,44%
PO5.3	Podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe SR (%)	9%	10,30%	10,40%	9,80%	11,60%	12,70%	12%	11,50%	11,90%	16,64%	N/A	14%
PO5.4	Produkcia tuhých emisií v BSK (t)	773,6	791	765,6	775,6	732,5	720,4	680,2	488,2	N/A	N/A	N/A	700
PO5.5	Produkcia oxidu uhľnatého v BSK (t)	4074,9	3905,4	2547,6	2851,6	2851,4	3145,5	3023,4	5318,1	N/A	N/A	N/A	3 000
PO5.6	Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu v BSK (%)	57,69%	65,20%	63,36%	65,30%	66,80%	68,40%	64,80%	64,90%	60,30%	46,30%	N/A	70%

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, InfoREG, Eurostat

Pozn.: Údaje s označením N/A neboli v čase spracovania Správy z hodnotenia PHRSR dostupné z dôvodu omeškania publikácie dát relevantnými štatistickými zdrojmi za rok 2017 až 2020, alebo sa dané ukazovatele už príslušnou inštitúciou nesledujú.

Graf 17: Vývoj sledovaných ukazovateľov PO5 Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie 2011 – 2020
(v % z cieľov 2020, pričom cieľová hodnota predstavuje 100%)

Zdroj: PHRSR BSK 2014 – 2020, Štatistický úrad SR, Inforeg, Eurostat

PO5.1 – Množstvo komunálneho odpadu na obyvateľa BSK (t)

PO5.2 – Podiel vydaných energetických certifikátov v BSK v energetickej triede C-G na celkovom počte certifikátov (%)

PO5.3 – Podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe SR (%)

PO5.4 – Produkcia tuhých emisií v BSK (t)

PO5.5 – Produkcia oxidu uhoľnatého v BSK (t)

PO5.6 – Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu v BSK (%)

4. Prehľad kľúčových opatrení implementovaných v programovom období 2014-2020

PHRSR_O17.1	Hodnotenie prostredníctvom Social progress index (SPI)	2017 - 2021
Popis:		
<p>SPI – Index sociálneho pokroku EÚ sa zameriava na meranie sociálneho pokroku pre každý región ako doplnok k tradičnému hodnoteniu hospodárskeho pokroku. SPI pomáha pochopiť vzťah medzi hospodárskou výkonnosťou a sociálnym pokrokom v regióne. Identifikáciou najnaliehavejších oblastí pomáha pri určovaní priorít, ktoré vedú k zlepšeniu komunikácie medzi vládou, podnikmi a spoločnosťou pre podporu spolupráce.</p>		
Stav k 11.06.2021:		
<p>V roku 2020 pokračovala implementácia projektu v Bruseli ako aj v participujúcich regiónoch. Na seminári v máji 2020 zástupcovia BSK prezentovali priority regiónu v oblasti dopravy s cieľom navrhnúť doplnenie indexu o dopravnú dimenziu. Projekt bol ukončený v decembri 2020 kedy bol počas záverečnej konferencii predstavený aktualizovaný index SPI. Na high-level podujatí BSK prezentoval svoje priority a zhodnotenie projektu.</p>		
<p>V druhej polovici roka 2020 Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja v rámci implementácie projektu Smart region BSK pripravil podklady na vyhlásenie verejného obstarávania na spracovateľa "Návrhu metodiky merania a priebežného vyhodnocovania úrovne sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na úrovni okresov a obcí s využitím metodiky „Social Progress Index". Súčasťou spracovania diela je výpočet hodnoty SPI v súlade s metodickou príručkou EU-SPI na úrovni okresov a obcí BSK a nastavenie systému pravidelného sledovania a vyhodnocovania indexu. Na základe výsledkov bude zastavený samostatný rebríček a porovnanie všetkých okresov BSK a samostatný rebríček a porovnanie všetkých obcí BSK. Zistené výsledky budú interpretované tak, aby slúžili ako podklad pre formulovanie a nastavenie vhodných rozvojových opatrení pre územie BSK s cieľom zabezpečiť správne nastavenie verejných politík a udržateľný rozvoj v regióne.</p>		
<p>Zmluva so zhotoviteľom diela bola zverejnená 16.02.2021, pričom na základe zmluvy by dielo malo byť dodané v októbri 2021. Na základe zistených údajov sa budú vyberať vhodné rozvojové opatrenia pre jednotlivé okresy, ako aj obce, z účelom dosiahnutia najvyššej efektivity týchto opatrení. Plánovaná je taktiež pravidelná aktualizácia indexu pre jednotlivé okresy. Práve aktuálnosť indexov zabezpečí správne nastavovanie rozvojových opatrení v budúcnosti.</p>		
PHRSR_O18.1	Smart stratégia BSK	2019 - 2021
Popis:		
<p>Pôvodný zámer bol vypracovať SMART stratégiu BSK vo vlastnej réžii. Po tom, ako Úrad BSK vyloboval možnosť zapojenia sa do výzvy Efektívna verejná správa bola táto stratégia podmienkou pre úspešné schválenie projektu. Dokument <i>Bratislava SMART Region</i> komplexne zhodnotí a analyzuje východiskovú situáciu v regióne v kontexte vykonávaných kompetencií s ohľadom na aplikáciu prístupu SMART k jednotlivým politikám. SMART stratégia zároveň zmapuje existujúce a možné optimalizačné, technické a technologické riešenia na území regiónu vrátane „Internetu vecí“ (IoT) technológie vo verejnom priestore. Kľúčové oblasti, ktorými sa SMART stratégia bude zaoberať sú udržateľná mobilita, životné prostredie, ľudské zdroje, sociálna inklúzia a governance (vrátane návrhu data governance). Vo väzbe na vykonanú analýzu a platné strategické dokumenty a koncepcie budú pridelené úlohy Úradu BSK a navrhnutý spôsob a formát monitorovania a hodnotenia stratégie.</p>		

Stav k 11.06.2021:

V roku 2020 bolo verejné obstarávanie ukončené a bol vybraný úspešný uchádzač. Zmluva s externým spracovateľom je platná od 16.01.2021. Koordinátorom stratégie je Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja. Kompletné spracovanie dokumentu je plánované v termíne do 16.07.2022.

PHRSR_O18.2	Zapojenie BSK v rámci Agendy 2030 a Vízie a stratégie rozvoja SR do roku 2030	2018 - 2021
-------------	--	--------------------

Popis:

Agenda 2030 má zásadný dopad aj na regionálnu úroveň, nakoľko viaceré zo 17 cieľov udržateľného rozvoja (SDGs) nebude možné úspešne implementovať bez adekvátneho zapojenia regiónov a miest (predovšetkým cieľ 11 Udržateľné mestá a komunity). Agenda 2030 navyše predstavuje aj dôležitý dokument na úrovni EÚ, ktorá sa k nej hlási a vyzýva aj členské štáty, aby v súlade s princípmi partnerstva integrovali ciele Agendy 2030 aj do politík na všetkých úrovniach riadenia. Vízia a stratégia rozvoja SR do roku 2030 má za úlohu vytvoriť rámec pre koordináciu a integráciu sektorových politík, regionálneho a územného rozvoja.

Stav k 11.06.2021:

Agenda 2030 bola východiskovým podkladom pre schválenú Víziu a stratégiu Slovenska do roku 2030 ako aj pre PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

PHRSR_O18.3	Vytvorenie analyticko-strategickej jednotky	2019 - 2022
-------------	--	--------------------

Popis:

Pre správne nastavenie vhodných opatrení a politík sú nevyhnutné kvantitatívne a kvalitatívne údaje. Úrad BSK v rámci výkonu svojich kompetencií pri nastavovaní jednotlivých politík doposiaľ vychádzal z informácií a dát, ktoré neboli komplexné. Návrh vzniku analyticko-strategickej jednotky bol spracovaný OSaÚR a predstavený vedeniu Úradu BSK. Zástupcom OSaÚR sa podarilo vylobovať oprávnenosť BSK a možnosť zavedenia analyticko-strategickej jednotky prostredníctvom projektu zameraného na budovanie analytických a strategických kapacít VÚC v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa. V rámci práce na zriadení analytickej jednotky došlo k niekoľkým stretnutiam so zástupcami Úradu vlády a VÚC.

Stav k 11.06.2021:

K 01.05.2020 vznikol na Úrade BSK Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja, ktorý je zodpovedný za tvorbu a aktualizáciu strategických dokumentov a štúdií, koncepčný rozvoj regionálnej politiky kraja s previazaním na strategické dokumenty na vyšších úrovniach. Cieľom spracovania dokumentov je prispieť k zefektívneniu procesov a strategického riadenia na úrovni kraja v súlade s výkonom kompetencií v jednotlivých oblastiach. Dĺžka realizácie projektu je od 05/20 do 10/22.

Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja v priebehu roka 2020 obstaral strategické a koncepčné dokumenty, ktoré Úradu BSK a jeho zamestnancom poskytnú lepší prehľad o vybraných oblastiach, čo umožní lepšie strategické riadenie a plánovanie v súlade s výkonom kompetencií.

Prehľad koncepcií a stratégií:

- Bratislava SMART Region
- Adaptačný plán BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (v procese VO)
- Vykonanie dátovej analýzy na Úrade BSK a návrh IT platformy na zber, zverejňovanie a analýzu otvorených dát

- Zavedenie nového inovovaného prístupu k riadeniu dopravy
- Koncepcia zvyšovania priepustnosti a bezpečnosti vybraných križovatiek na cestách II. a III. triedy na území Bratislavského samosprávneho kraja
- Koncepcia rozvoja verejnej hromadnej dopravy v BSK
- Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2022 - 2026 (s výhľadom do roku 2030)
- Koncepcia rozvoja športu a mládeže v podmienkach Bratislavského samosprávneho kraja 2021-2025
- Návrh metodiky merania a priebežného vyhodnocovania úrovne sociálneho rozvoja BSK s využitím metodiky SPI
- Spoločný systém hodnotenia kvality (CAF)

PHRSR_O19.1	PHRSR BSK na roky 2021-2027	2019 - 2021
<p>Popis: PHRSR BSK je strednodobý rozvojový dokument, vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami Agendy OSN pre udržateľný rozvoj 2030, Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 a podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu.</p> <p>Stav k 11.06.2021: Počas roka 2020 bola spracovaná strategicko-programová a realizačno-finančná časť PHRSR. Zároveň prebehli stretnutia so všetkými starostami, primátormi a sociálno-ekonomickými partnermi s cieľom zisťovania problémov a potrieb územia. Od decembra 2020 do marca 2021 prebehlo verejné pripomienkovanie dokumentu. Ku koncu marca 2021 IRP BK zorganizoval verejné prerokovanie finálneho návrhu dokumentu vrátane Správy o hodnotení strategického dokumentu, ktorá predstavuje povinný krok v rámci procesu hodnotenia vplyvov na životné prostredie (SEA).</p> <p>Plán: Schválenie dokumentu sa predpokladá v júni 2021.</p>		

PHRSR_O20.1	Nastavenie efektívneho fungovania miestnych akčných skupín	2021
<p>Popis: Miestne akčné skupiny (MAS) predstavujú unikátny systém riadenia rozvoja vidieckych oblastí, pričom efektívne spájajú zástupcov miestnej samosprávy, súkromného sektora a neziskového sektora. MAS-ky sú kľúčovým socio-ekonomickým partnerom pre BSK aj z dôvodu ich plánovanej účasti v pripravovanej Rade partnerstva, kde budú zastupovať priority svojho územia.</p> <p>Stav k 11.06.2021: V rámci územia Bratislavského kraja získali štatút MAS 4 verejno-súkromné partnerstvá. Jedná sa o MAS Dolné Záhorie, Malokarpatský región, Podhoran a Malodunajsko. Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja sa bude aktívne zapájať do kreovania nového Programu rozvoja vidieka pre programové obdobie 2022 – 2027, pričom kľúčovou úlohou bude zefektívniť a zjednodušiť výber miestnych akčných skupín, ako aj zabezpečiť efektívnejšiu, jednoduchšiu a transparentnejšiu implementáciu celého nástroja LEADER v podmienkach Bratislavského kraja.</p>		

PHRSR_O20.2	Podpora lokálnych produktov a budovanie lokálnych hospodárstiev	2020
Popis: Kľúčom k rozvoju vidieka je podpora lokálnej ekonomiky najmä prostredníctvom podpory tradičných produktov typických pre dané územie. Okrem ekonomického prínosu prispieva tento prístup k zachovávaniu tradícií a zvyšuje atraktivitu regiónu aj z pohľadu cestovného ruchu.		
Stav k 11.06.2021: Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja bude v rámci prípravy nového Programu rozvoja vidieka na roky 2022-2027 presadzovať podporu lokálnych produktov a budovanie lokálnych hospodárstiev na území BSK.		

Záver

Záverečná správa z hodnotenia PHRSR BSK 2014–2020 za rok 2020 predstavuje širokospektrálny monitorovací nástroj, ktorý sa venuje analýze ukazovateľov a trendov, ktoré boli kľúčové pre programové obdobie 2014-2020.

V oblasti **vedy, výskumu a inovácií** medziročne opätovne **rástli celkové výdavky na vedu a výskum** na úroveň **375 mil. €** v roku 2019, avšak ich **podiel na HDP** sa nezmenil a ostal na úrovni **1,42%**. Fakt, že obidva ukazovatele nedosiahli ani 50% svojich plánovaných hodnôt potvrdzuje významný nedostatok finančných zdrojov v tejto oblasti, ktorý sa odzrkadľuje aj v **počte výskumných pracovníkov v BSK**, ktorý medzi rokmi 2018 a 2019 poklesol o 14%. Aj napriek dominantnému postaveniu BSK ako inovačného regiónu v porovnaní s ostatnými krajinami SR, vysokému počtu univerzít a výhodnému umiestneniu v priamom dopravnom napojení na Viedeň a Brno, je veľkým problémom odliv vedeckých zamestnancov a doktorandov do okolitých štátov, ktorý následne chýbajú na trhu práce v regióne.

V oblasti **ľudských zdrojov** sa tempo **celkového prírastku obyvateľstva** v kraji medziročne spomalilo, stále však **dosahuje priemernú úroveň 7-10 tisíc obyvateľov ročne**, čo vytvára významný tlak na existujúcu infraštruktúru v oblasti školstva, sociálnych služieb, zdravotníctva, životné prostredie ale aj dopravné zaťaženie. Je dôležité dodať, že tieto údaje vychádzajú z oficiálnych štatistík a zachytávajú obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt v Bratislavskom kraji. V Bratislavskom kraji ako metropolitnom regióne sa koncentruje vysoký podiel ľudí z celého Slovenska, ktorí v regióne dlhodobo žijú a pracujú a nie sú prihlásení na trvalý pobyt. Táto skutočnosť spolu s vysokým počtom univerzít a študentov, ktorí pomernú časť roka trávajú práve v Bratislave ešte znásobuje, už tak vysoký tlak na infraštruktúru. Podľa prieskumu na základe dát zo SIM kariet sa odhaduje, že **počet ľudí žijúcich v Bratislavskom kraji môže byť oproti oficiálnym štatistikám vyšší aj o 30%**. Kvalitné pracovné podmienky v regióne dokazuje aj úroveň **priemernej hrubej nominálnej mesačnej mzdy**, ktorá v roku 2019 dosahovala **1 646 €**, keď medziročne stúpala o 113 €.

Vývoj ukazovateľov v oblasti **zamestnanosti** bol v roku 2020 značnou mierou **ovplyvnený pandémiou vírusu COVID-19**. **Miera zamestnanosti 15-64 ročných poklesla** na úroveň **75,4%** a tým dosahovala 97% plánovanej hodnoty, **miera dlhodobej nezamestnanosti** medziročne **stúpala o takmer 2%** na úroveň 4,7% (plánovaná hodnota bola na úrovni 1%) a **miera nezamestnanosti podľa VZPS stúpala z 2,3% v roku 2019 na 3,4% v roku 2020**. Avšak aj napriek nárastu miery nezamestnanosti dosahoval tento ukazovateľ **nižšiu ako plánovanú hodnotu (4%)**.

V oblasti **konkurencieschopnosti a podnikateľského prostredia** vykazovali všetky ukazovatele výrazne **vyššie ako plánované hodnoty**. **PZI na obyvateľa** dosahovali v roku 2018 úroveň **55 757 €** (cieľ – 48 000 €), **HDP na obyvateľa** bol v roku 2019 na úrovni **50 429 €** (cieľ – 45 000 €) a v rovnakom roku bolo **v regióne celkovo 137 443 podnikateľských subjektov** (cieľ – 120 000). Avšak vzhľadom na fakt, že najaktuálnejšie dáta v prípade týchto ukazovateľov sú za rok 2019, resp. 2018, a teda nie je v nich zohľadnený dopad pandémie vírusu COVID-19, môže byť ich vývoj v roku 2020 výrazne iný, keďže práve podnikateľské prostredie je jednou z oblastí, ktoré budú dopady pandémie znášať najťažšie.

V oblasti **životného prostredia** vykazovalo v roku 2019 pozitívny vývoj **množstvo komunálneho odpadu na obyvateľa**, ktoré medziročne **pokleslo o 10 kg** na úroveň 502,6 kg, avšak stále výrazne zaostávalo za plánovanou hodnotou (400 kg). Taktiež v 2019 **narástol podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe** na úroveň **16,6%**, čím presiahol plánovanú hodnotu o 2,6%, a naďalej **klesal podiel vydaných energetických náročnejších certifikátov (trieda C-G)** na úroveň **4,8%** z celkového počtu vydaných certifikátov v roku 2020, čím dosiahol výrazne nižšiu ako plánovanú hodnotu (13,4%). Naopak negatívny vývoj vykazoval podiel zhodnocovania komunálneho odpadu, ktorý z úrovne 60,3% v roku 2018 klesol na 46,3% v roku 2019, čím sa výrazne vzdialil od plánovanej hodnoty (70%).